Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.00
Metams

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

Prašome visų "Laisvės" skaitytojų gaut nors po vieną naują skaitytoją savo dienraščiui.

No. 255 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telefonas: Stagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Antradienis, Spalių (October) 29, 1940 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXX. Dienraščio XXII.

KRISLAI

**Ką Jie Atstovavo?
Ir Ką Jie Užtylėjo?
Dabar Jis Sviedė Bombą į A. Bimbą.
Ką Jis Bandys Nudėti Rytoj?**

Rašo **R. Mizara**

Prieš tūlą laiką pas prez. Rooseveltą lankėsi "Amerikos lietuvių delegacija," kurią sudarė keletas "generolų be armijos." Niekas jų nerinko, niekas neįgaliojo juos kalbėti Amerikos lietuvių vardu.

"Tėvynė" bando teisinti tą delegaciją. Girdi, delegaciją sudarė du asmenys: Bagočius —SLA prezidentas, ir Šimutis —LRKSA prezidentas. Jie, esą, atstovavę ten šias organizacijas. O kiti, kaip Grigaitis, Vaidyla, Laučka ir kt. "galėjo dar atstovauti save arba savo privačias įstaigas, bet tai jau antraeilis dalykas."

Taigi Grigaičiai, Vaidylos, Laučkos, pasak "Tėvynės", buvo tik kaipo apendikai prie Bagočiaus ir Šimučio kūno,—buvo tik aklosios žarnos.

Bet kas ir kada rinko pp. Bagočių ir Šimutį? Niekas! Jie galėjo kalbėti SLA ir LRKSA vardu be tų organizacijų žinios. Mes puikiai žinome, kad tiek SLA narių eilėse, tiek LRKSA eilėse yra žmonių, griežtai priešingų buvusiam smetoniškam režimui Lietuvoje, kurie džiaugiasi permainomis Lietuvoje. Jie pasmerktų kiekvieną, kuris tik drįstų jų vardu niekinti naująją Lietuvą.

Na, bet daleiskim, kad Bagočius su Šimučiu galėjo atstovauti savo organizacijas. Tai kiek tuomet lietuvių jie atstovavo? Abu paminėti susivienijimai tesudaro apie 24,000 žmonių. Vadinasi, tiedu asmenys tegalėjo tik tiek ir atstovauti.

Bet nuvykę pas prez. Rooseveltą, jiedu kalbėjo Amerikos lietuvių vardu!

Tai yra neleistina. Tai yra uzurpatoriška. Tai yra negražu!

"Delegacija" labai negražiai pasielgė dar ir tuo atžvilgiu, kad ji nepasakė prezidentui to, už ką ji stoja. "Delegacijoje" buvo žmonių, kurie renka aukas hitlerininkams. **"Delegacijoje" buvo laikraščių redaktorių, kurie ragina Amerikos lietuvius siųsti aukas hitlerinėn Vokietijon pabėgusiems Smetonos žvalgybininkams šelpti!**

Tai yra aiškus pro-hitlerizmas. Tai yra rėmimas Hitlerio Amerikos doleriais. Tai yra nepakenčiamas darbas!

Vėliausiame "Tėvynės" numeryj p. Jurgelionis prakeikia Antaną Bimbą.

Už ką?

Aš nežinau!

Jurgelionio "žygių" niekas nežino.

SLA prezidentas Bagočius kadaise vienam asmeniui šitaip charekterizavo SLA organo redaktorių: Jis, kaip pabėgęs iš ligoninės pakvaišėlis su bomba rankoje,—ir tu žmogus nežinai, į kurį jis tą bombą svies...

Andai jis tokią bombą sviedė Grigaičiui, paskui Vinikui, paskui Bagočiui, paskui Mažuknai, dabar Antanui Bimbai. Rytoj ar po ryt jis dar ką nors bandys nudaigoti.

Šitaip darydamas, "Tėvynės" redaktorius svaido ne į tuos žmones, bet į Susivienijimą. Jis jį diskredituoja. Jis jo organą verčia į šiukšlę ir už tai gauna riebią algą!

Tik paskaitykit:

"Rusija buvo, yra ir bus mėšlas..." "Didžiausi tamsūnai ir barbarai yra rusai..."

Šitaip yra krikštijama "Tėvynėj" tauta, kuri davė pasauliui Puškiną, Černiševskį, Tolstojų, Dostojevskį, Turgienevą, Čaikovskį, Leniną, Gorkį, Šolochovą, Pavlovą ir visą eilę kitų genijų!

Šitokiais epitetais švaistosi į 70,000,000 gyventojų tautą liliputas, kuris skaitosi save poetu!

Prieš kelias savaites tas pats Jurgelionis Lietuvos žmones išvadino per SLA organą "šunimis."

Ar gali taip elgtis normalaus proto žmogus? Ar taip gali elgtis bile žmogus, visiškai neatsiskyręs su padorumu?

Ne, šitaip padorus ir normalus žmogus elgtis negali!

Jurgelionio, kaipo asmens, žinoma, mes nepaisom. Bet kokią jis negarbę neša SLA! Kokią žalą jis daro tai didžiausiai (kol kas) Amerikos lietuvių organizacijai!

Kokia sarmata kiekvienam SLA nariui šiandien prisipažinti, kad "Tėvynė" yra jo organizacijos organas!...

ITALAI PUOLA GRAIKIJĄ IŠ ORO, JŪRŲ IR SAUSUMOJ

Anglų Lakūnai Suardę Didžiuosius Fabrikus Berlyne

Sakosi Sunaikinę Svarbiąsias Vokiečių Elektros Dirbyklas; Pleškinę Priešo Orlaivių Stotis ir Kitus Punktus

London. — Anglijos orlaiviai jau subombardavo bei apardė svarbiausius Berlyno fabrikus, kaip teigia anglų valdžią. Vienas amerikonas chemijos inžinierius, iš Berlyno pasiekęs Londoną, pranešė, kad anglų bombininkai sunaikino visus dvyliką fabrikų tos vokiečių kompanijos, kuriai jis per 12 metų dirbo Berlyne.

Anglų lakūnai smarkiai sužalojo didįjį Simens fabriką, kuris gamino elektrinius prietaisus vokiečių kariuomenei; sunaikino trečdalį Loewe fabriko, kuris dirba armijai radio ir kitus elektrinius reikmenis. Anglų bombininkai skaudžiai sužeidė elektrinių turbinų fabriką ir Miag motorų sandėlį Berlyne. Kartotinomis atakomis iš bro anglai pakrikdė veikimą Klingenburg elektros dirbyklos ir kelių kitų; bombardavo Brandenburg orlaivių inžinų fabriką Spandau, Berlyno priemiestyj, ir vėl apdaužė traukinių kiemus Berlyne.

Sekmadienį ir pirmadienį anglų orlaiviai bombardavo vokiečių gazolino dirbyklas ir jo sandėlius ties Leipzigu, Cologne, Stettine ir kitose vietose, kai kur padegdami tas įmones. Jie taip pat atakavo ir padegė Hamburgo, Bremeno, Cuxhaveno ir Antwerpo prieplaukų įrenginius, kelis vokiečių geležinkelių centrus ir keturioliką orlaivių stovyklų, sukeldami eiles gaisrų ir eksplozijų.

Ties Norvegija anglų lakūnai bombomis nuskandino prekinį vokiečių laivą, 2,500 tonų įtalpos.

Marininkų Unijos Vadai Remia Lewiso Nusiteikimą Rinkimuose

New York. — Visašališkos Marininkų Unijos pirmininkas Joseph Curran ir penki kiti jos centro vadai užgyrė išstojimą J. L. Lewiso, CIO pirmininko, prieš prez. Rooseveltą ir pasižadėjo rinkimuose remt Willkie. Savo pareiškime tie vadai taipgi tvirtina, kad Roosevelto valdžia paskutiniais laikais prastai žiūrėjo darbininkų reikalų ir vedė politiką linkui Amerikos įtraukimo į karą.

Francijos Valdovai Vadina Vokiečius Jau "Kiltadvasiais"

Vichy, Francija. — Francūzų laikraščiai, pagal savo valdžios padiktavimą; gėrisi, kaip pagarbiai ir su kokiu "didžiu kilnumu" vokiečiai pasitiko Francijos ministerį pirmininką maršalą Petainą ir kitus jos valdininkus, kuomet jie nuvažiavo pasikalbėt su Hitleriu apie taikos sutartį ir bendradarbiavimą Francijos su Vokietija.

Valdžios paveikta, Francijos spauda piktai atsiliepia į Anglijos mėginimus nustatyt francūzus prieš Vokietiją.

Uždrausta francūzų laikraščiams bet ką rašyti prieš sandarbininkavimą su Vokietija ir Italija.

TURKŲ IR BULGARŲ POZICIJA DĖLEI ITALŲ-GRAIKŲ KARO

Istanbul, Turkija, spalio 28.—Turkų valdininkai sako, kad Turkija nesikiša į karą tarp Italijos ir Graikijos.

London, spal. 28.—Pranešama, kad Bulgarija nesidės prie Italijos karo prieš Graikiją.

VOKIEČIAI NUOLAT BOMBARDUOJA LONDONĄ

London, spal. 28.—Vokiečių orlaiviai be paliovos bombarduoja Londoną, bet labiausia tai Liverpoolį. Anglai nukirto 8 vokiečių lėktuvus, o savo prarado 6, kaip skelbia anglų anglų komanda.

UNIJOS IR PILIETINĖS ORGANIZACIJOS REIKALAUJA ATSTEIGT KOMUNISTAM RINKIMŲ TEISĘ

Pareiškimas Rooseveltui ir Gub. Lehmanui Sako, jog Pasimojimas prieš Komunistų Kandidatus Gręsia Pavojum Visų Piliečių Rinkimų Teisei

New York. — Daugiau kaip 80 atstovų nuo bažnyčių, darbo unijų ir pilietinių organizacijų, susirinkę šeštadienį Hotelyje Biltmore, vienbalsiai padarė pareiškimą dėl to, kad senieji politikieriai pasimojo išmest komunistų kandidatus iš rinkimų sąrašų ir kad bauginimais privertė kai kuriuos piliečius atšaukt savo parašus duotus komunistų kandidatams.

Tie unijų ir kitų organizacijų atstovai yra delegatai Komiteto Gint Rinkimų Teises 1940 metais. Savo protestą jie pasiuntė prezidentui Rooseveltui, New Yorko valstijos gubernatoriui Lehmanui ir generaliam valstijos prokurorui Bennettui. Proteste jie, be kitko, sako:

"Išlaikyt visišką rikimų grynumą ir laisvę tai būtinas dalykas, kad galėtų gyvuot demokratija Jungtinėse Valstijose... New Yorko valstijoj atsakingi valdininkai turi tuojaus sulaikyti tą piktadarystę, kuri grėsia viskam, už ką mes stojame, o apsaugot mūsų rinkimų laisvę."

Atstovai New Yorko darbo unijų ir pilietinių organizacijų pirmadienį nuvyko pas gubernatorių Lehmaną su šiuom protesto pareiškimu, reikalaudami atsteigt komunistam rinkimų teisę New Yorko valstijoje.

Pareiškimą pasirašė Mason Square Bažnyčios kunigas Cl. E. Boyer; Marijona Brand, atstovė Amerikos Revoliucijos Ainių Sąjungos; J. Chudoba, sekretorius Marininkų ir Laivastačių Unijos lokalo; Jack Ryan, veikėjas Laikraštininkų Gildijos; Anna Berenholz nuo Jungtinės Raštininkų ir Profesionalių Darbininkų Unijos; taipgi atstovai Sukniasiuvių, Elektrininkų, Mėsos Krautuvių Darbininkų Unijų, negrų draugijų ir desėtkų kitų organizacijų.

BROWDERIS TEIGIA, KAD WILLKIE IR ROOSEVELTAS KARAN TRAUKIA

New York. — Amerikos Komunistų Partijos kandidatas į prezidentus, Earl Browderis sekmadienį per radio pareiškė, jog Rooseveltas ir Willkie abudu lygiai tempia Jungtines Valstijas į karą: "Vienintėlis skirtumas tik tame, katras bus kariniu prezidentu. Juk pats Amerikonų Komitetas Remti Anglijai kelios dienos atgal paskelbė, kad vieni jo viršininkai stoja už Rooseveltą, kiti už Willkie. Nes Willkie irgi žadėjo remti Anglijos karą."

Savo kalboj Browderis šiuo kartu ypač atsišaukė į italus amerikiečius balsuotojus ir nurodė, kaip jie niekinami ir išnaudojami. Bet kas liečia kariuomenės tarnybą, tai "bent vienas sūnus kiekvienos italų amerikiečių šeimynos yra užregistruotas pagal verstino kareiviavimo įstatymą," kurį ir Willkie pilnai užgiria.

Browderis ragino italus amerikiečius reikalaut, kad komunistų kandidatai būtų įtraukti į rinkimų sąrašus New Yorko valstijoj; sakė, jog kiekvienas balsas atiduotas Rooseveltui ar Willkie'ui lygiai būtų balsas už karą. Demokratų vadų pasimojimus išmest komunistus iš rinkimų sąrašų Browderis vadino hitleriškais pasišokimais, kurie siekia panaikint rinkimų teisę Jungtinėse Valstijose. Jis pabrėžė, kad tik už komunistų kandidatus balsuodami piliečiai tarnaus taikai ir žmonių gerovei.

Milionai Žmonių Girdės Browderio Radio Kalbą Šį Antradienį

New York. — Šį antradienį E. Browderis, Amerikos komunistų kandidatas į prezidentus, kalbės per radio visai šaliai. Jo kalba prasidės 10:45 val. naktį ir tęsis 15 minučių. Ją paskleis Mutual radio tinklas per keliasdešimt stočių. New Yorke Browderio kalba bus girdima per WOR. Jis aiškins svarbiausius amerikiečių reikalus ryšium su šiais prezidento rinkimais.

GANDAI APIE SOVIETŲ PLANUS KAS LIEČIA DARDANELLUS

Budapest, Vengrija, spal. 28.—Čia pasklido girdai, kad Sovietai ruošiasi laikinai paimt į savo globą Dardanellus, vandens siaurumą tarp Juodosios Jūros ir Aegejaus-Viduržemio Jūsų.

Italija Sutelkus 200,000 Armijos Prieš Graikiją

Graikija Sako: Italai Išmislioja, būk Graikai Užpuldinėją Italus; Balkanai Bijo Vokiečių-Italų Įsiveržimo

Athenai, Graikija, spal. 28.—Italų orlaiviai bombardavo Corinth ir Tatoi orlaivių stovyklą, 12 mylių nuo Athenų, Graikijos sostinės. Kiti italų lakūnai atakavo Patras mieste valdiškus rūmus ir šiaip namus; keturis žmones užmušė, 17 sužeidė.

Italų karo laivai bombardavo graikų laivyno stotis; o italų kariuomenė įsiveržus iš Albanijos, užpuolė graikus sausumoj.

Belgrad, Jugoslavija, spalio 28. — Pranešama, kad Graikija atsišaukė į Angliją pagalbos prieš italus; ir sakoma, kad anglų karo laivai jau visais garais plaukia iš Egipto vandenų linkui Graikijos į mūšį prieš italų laivyną tenai.

Athenai, spal. 28.—Graikija paskelbė karo stovį Italijai. Graikų lėktuvai atmušė italų orlaivius, kurie užpuolė bombarduot Graikijos susisiekimus, kaip sako graikų komanda. Graikijos kariuomenė atkakliai ginasi nuo italų.

Belgrad, Jugoslavija, spalio 28.—Atėjo žinių, kad albanai plačiai sukilo prieš italus Albanijoj.

Jugoslavija bijo, kad vokiečiai ir italai briausis per jugoslavų žemę į Graikiją, jeigu anglų laivynas iškels savo kariuomenę į Graikiją.

Belgrad, Jugoslavija.—Bepusiški tėmytojai praneša, kad Italija skubiai siunčia karo pabūklus per savo užimtą Albaniją į Graikijos pasienį. Jau esą sutelkta 200 tūkstančių italų armijos Albanijoj, arti Graikijos rubežiaus.

ITALAI PRANEŠA APIE NAUJUS GRAIKŲ "IŠSIŠOKIMUS"

Roma. — Valdiška italų žinių agentūra Stefani skelbia, kad ginkluoti Graikijos studentai ir kiti graikai iš savo pasienio padarę naujų išsišokimų prieš Albaniją-Italiją. Pasak italų spaudos, tai vienas būrys ginkluotų graikų įsiveržęs beveik mylią į Albanijos žemę.

Athenai, Graikija.—Graikų valdžia pavadino išmislais italų pranešimus, būk ginkluoti graikų būriai perėję per sieną į Albaniją ir užpuolę ten italus-albanus, Koritzoje.

London. — Išsigelbėjo 598 žmonės nuo anglų didlaivio "Empress of Britain," kurį naziai torpedomis sunaikino.

BIJO, KAD VOKIEČIAI IR ITALAI BRIAUSIS PER BALKANUS

Bucharest, Rumunija. — Bijoma, kad vokiečiai ir italai nemaršuotų per Graikiją, ir Turkiją prieš anglus Artimuose Rytuose ir Egipte. Graikai, bulgarai ir turkai tikėjosi, kad vokiečiai ir italai per Franciją, Ispaniją ir Gibraltarą žygiuos prieš anglus Egipte ir Artimuose Rytuose.

Florence, Italija, spal. 28. —Atvyko Hitleris ir tariasi su Mussoliniu apie naujus karo žygius prieš Angliją.

"Laisvų Francūzų" Vadas Apšaukė Petainą "Parsidavėliu" Naziam

London.—"Laisvųjų Francūzų" vadas generolas de Gaulle nuvyko į Belgijos koloniją Kongo, Afrikoj, ir iš ten sekmadienį per radio pasmerkė dabartinę Francijos valdžią su maršalu Petainu priekyje. Jis skelbė, kad Petaino vyriausybė pasinešus jau "visiškai parduot" Franciją Hitleriui ir išvien su juom kariaut prieš Angliją.

Generolas de Gaulle užreiškė, kad jis pats yra galva Francijos valstybės ir paskiria Francūzų Imperijos Gynimo Tarybą. Sako, kad su juom eina Ekvatorinė Francijos kolonija, Kamerūnas ir Francūzų Kongo, Afrikoj, su ketvertu milionų gyventojų iš viso.

Anglai Dar Nežiną, Kiek Francijos Valdžia Padės Vokiečiams

Anglijos valdžia pažymėjo, kad maršalo Petaino vyriausybė Vichy, Francijoj, "sutiko iš principo bendradarbiaut su Vokietija." Bet anglai dar netvirtina, kad Petain savo pasitarime su Hitleriu žadėjo kariškai veikt išvien su vokiečiais prieš Angliją.

Maskva, sal. 28.—Sovietai įvedė kvarantino apsaugą ant rubežiaus su Manchukuo, idant užkirst kelią buboniškam marui, kuris siaučia Manchuke.

ORAS.—Bus šalčiau, dalinai apsiniaukę.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK

Tel. Stagg 2-3878

President . . . . . Jos. Kairys
Secretary-Treasurer . . . J. Gasiunas
Editor . . . . . Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., per year	$6.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.25
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$5.50
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

John L. Lewis už Willkie

Niekas neabejoja, kad CIO vado, John L. Lewiso prakalba, pasakyta pereitą penktadienį per radiją, turi nepaprastai didelės reikšmės. Tai yra istorinė prakalba. Tai yra prakalba, kuri gali smarkiai paliesti visą Amerikos darbininkų judėjimo ateitį.

Savo kalboje John L. Lewisas pasmerkė Naująją Dalybą,—Naująją Dalybą ne tą, kuri Amerikos žmonėms padarė gero, bet tą "Naująją" Dalybą, kurią prez. Rooseveltas ir demokratų partija praktikuoja šiandien. Jis pasmerkė prez. Roosevelto šių dienų politiką, kuri įvedė šalyje reakciją, kuri, pagaliau, veda Ameriką į karą, pamiršdama Amerikos žmonių, Amerikos biednuomenės interesus.

CIO vadas, kitais žodžiais, atsiskyrė su demokratų partija ir josios vadu prez. Rooseveltu, kandidatuojančiu trečiam terminui, ir paneigusiu tas visas savo socialines reformas, kurių karštu šalininku jis buvo prieš porą su virš metų.

Vadinasi, paėmus Lewiso prakalbą iš tos pusės, ji buvo labai vietoj. Dėl to mes neiname su Lewisu į diskusijas.

Bet CIO vadas, pasmerkęs demokratų partiją ir josios kandidatą, Mr. Rooseveltą, į prezidentus, ėjo toliau. Jis ėjo toliau, ir beeidamas, nuėjo taip toli, kad jis atsistojo į tą pačią poziciją, kurioj buvo, tik atsistojo iš kitos pusės. Jis pasisakė už republikonų kandidatą Wendell Willkie. Jis už jį pasisakė visu griežtumu ir visu atvirumu. Jis padarė iš Willkies "darbininkų draugą." Jis pastatė jį ant pedastalo, kaipo darbininkų reikalų gynėją! Jis šaukė visus organizuotus ir neorganizuotus darbo žmones balsuoti už Willkie!

Su tuo mes negalime sutikti. Mes puikiai žinome ir tą žino visi, kurie stebi dalykų eigą, kad Willkie nebuvo ir nėra darbininkų draugas. Jo darbininkai nepastatė kandidatu. Jį pastatė republikonų partija, partiją, kurią valdo stambusis kapitalas,—panašiai, kaip demokratų partiją.

Čia, mūsų nuomone, CIO vadas padarė didelę klaidą. Čia, mūsų nuomone, jis parodė politinės trumparegystės. Nes jeigu jis būtų toliau politiniai numatęs, tai jau senai jam reikėjo, kaipo organizuotų darbininkų vadui, nelaukti paskutinių dienų pasirinkimui kandidato, bet reikėjo rūpintis iš anksto įsteigimu Darbo Partijos, kuri pastatytų savo kandidatus ir už ją kviesti darbo žmones balsuoti. Deja, to nebuvo. Deja, net ir savo kalboje Mr. Lewis apie tai nekalba!

Mes juk ne kartą nurodėme, kad republikonų kandidatas Mr. Willkie niekuo esminiai nesiskiria nuo demokratų kandidato Mr. Roosevelto. Willkie užgiria tuos pačius dalykus, kuriuos daro Roosevelt as. Kaip vienos taip ir kitos partijos pastatytas kandidatas į prezidentus stoja už kišimąsi į europinį karą ir tuo pačiu sykiu, ilgainiui, už įvėlimą mūsų krašto į tą karą.

Įdomu, ką gi sako apie tai spauda?

Tie laikraščiai, kurie stoja už Rooseveltą, Lewisą kaip išmanydami šmeižia ir niekina.

Tie laikraščiai, kurie remia Willkie, džiaugiasi Lewiso kalba ir jį giria.

Įdomų tuo reikalu eiditorialą parašė angliškasis darbininkų dienraštis "Daily Worker" (savo sekmadieninėj laidoj, "Sunday Worker").

Pakritikavęs smarkokai Mr. Lewisą, "Sunday Worker" sako:

"Komunistai neprisideda nei dalinai nei visiškai prie Willkies užgyrimo. Nes sykį patapęs prezidentu, jis, Willkie, pradės vykinti imperialistinės reakcijos ir karo programą, kurią be jokios atodairos veda Rooseveltas. Štai kodėl Komunistų Partija ir josios vis augančios rėmėjų masės taip smarkiai kovoja už davimą New Yorko valstijos piliečiams teisės balsuoti už liaudies sąrašą. Komunistų Partija 1940-tais metais užima poziciją už suteikimą darbo žmonėms progos pareikšti savo nusistatymą už taiką, už kovą dėl geresnio gyvenimo, už tąjį savo kelią į ateitį, kuriuo eidami darbo žmonės turės savo rankose visą galią."

Mums dar teks pakalbėti apie CIO vado istorinę kalbą ir josios reikšmę mūsų krašto gyvenime.

Dinamiškasis Browderis

Galime nesutikti su Earl Browderiu. Galime nesutikti su partija,—Komunistų Partija, kurios generaliniu sekretoriumi jis yra. Mes galime turėti tokią ar kitokią pažiūrą į komunistus, į jų tarptautinį ir "tautinį" judėjimą. Bet mes sutiksime su vienu dalyku: Earl Browderio asmenyje Amerika turi nepaprastos kultūros, sugabumų, didelės energijos vyrą. Tą Browderiui pripažįsta net didžiausi jo politiniai priešai. Jie tą pripažįsta jei ne viešai, tai privačiai.

Šioje rinkiminėje kampanijoje mums jau teko girdėti Earl Browderio keletas kalbų per radiją. Mums teko skaityti keletas jo straipsnių. Mums teko progos sekti jo žygius. Visur jis pasirodė tikru Amerikos liaudies reikalų gynėju, tikru josios dideliu sūnumi, energingu kovotoju už palaikymą amerikinės sistemos, už palaikymą mūsų krašte demokratijos.

Kiekvieną kartą, kai E. Browderis kalba už komunistus, kai jis gina savo partijos teises, sakysime, būti rinkiminiuose sąrašuose New Yorko valstijoj ar kurioj kitoj valstijoj, jis vis pabrėžia: Čia dalykas eina ne tiek apie Komunistų Partiją, kiek apie demokratines teises, apie Amerikos žmonių teises pareikšti savo nuomonę (per balsavimus), kaip jie nori.

Mums teko skaityti Browderio kalbą, pasakyta prie USA senato komiteto (Senate Committee Investigating Fradulent Election Practises). Jis kalbėjo prie to komiteto pirmininko, senatoriaus Guy M. Gillette. Nusivežęs glėbį dokumentų, Browderis,—gražiai, mandagiai, — parodė, kaip reakcininkai trempia po kojų (New Yorko valstijoj, West Virginijoj ir kt.) tąsias švenčiausias, tąsias brangiausias Amerikos žmonėms teises, — teises paduoti per rinkimus savo balsus už partiją—bus ji didelė ar maža,—už kurią jie nori!

Tai yra dokumentas, kuris kiekvienam Amerikos piliečiui reikalingas perskaityti.

Kiekvienam yra žinoma: politinė partija gali turėti labai gerą programą, gali būti labai didelė, bet jei jinai neturės geros vadovybės, kuri moka, momentui atėjus, tinkamai orijentuotis, tokia partija užkariauti sau šalininkų negalės.

Šiuo metu, kai prieš komunistus visur yra vedama aštri propaganda, kai prieš juos kai kur net pogromiškų priemonių bandoma griebtis, tai toki vadai, kaip Earl Browderis, anot katalikų, yra "kaip iš dangaus išmestas."

Nėra abejonės, kad tik dėlto, kad Browderis yra tokis, kokiu yra, tam tikra klika pasirįžo jį į kalėjimą padėti net keturiems metams. Jie mano, kad tuo būdu jie galės užduoti baisų smūgį Komunistų Partijai.

Kad su Browderio patekimu į kalėjimą tai partijai būtų užduotas smūgis, to niekas negali užginčyti. Bet vienas dalykas reikia žinoti: Browderis turi priauklėjęs daug "Browderukų", kurie, mūsų nuomone, galėtų sekti savo mokytojo pėdomis ir vesti savo partiją pirmyn. Be to, kalėjimas tai kalėjimas; nėra tokių kalėjimo sienų per kurias neprasiveržtų kad ir labai suspaustas balsas ir jis nepasiektų pasilikusiųjų laisvėje.

Dalykų žinovai sprendžia: jei Komunistų Partijai pavyks būti rinkiminiuose sąrašuose New Yorko valstijoj, tai Earl Browderis čia ypačiai gausiąs daug balsų,—daugiau negu kada nors šios valstijos istorijoj.

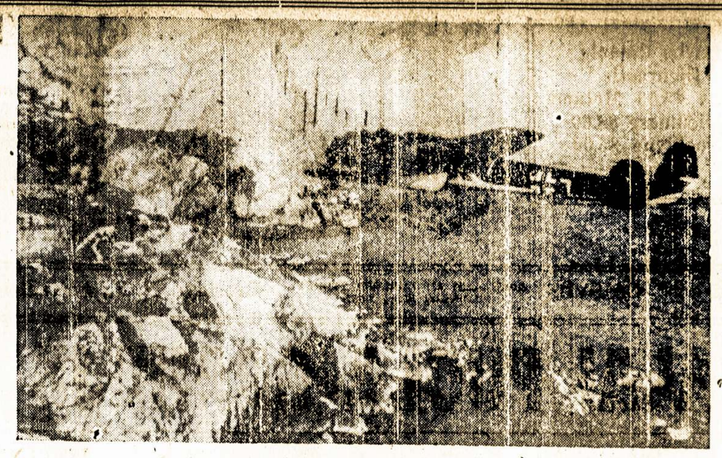

Vokiečių karo orlaivis skrenda su mirties bombomis linkui Anglijos naikinti pastarosios miestus, fabrikus ir geležinkelius.

Rūkai prieš Naują Audrą

Po to, kada Vokietijos karo jėgos parbloškė Prancūziją, tai buvo garsiai šaukta, būk Hitleris greitai užpuls Angliją ir ją paims. Ar Hitleris bandė užpulti, ar jo užpuolimui pastojo kelią Anglijos karo orlaiviai, ar jis dar tik rengiasi prie to užpuolimo, tai dar vis neatsakytas klausimas.

Vokietijos orlaiviai šimtais ir kaip kada net tūkstančiais puolė Anglijos miestus, kelius ir prieplaukas. Anglijos pranešimai sako, kad "nuostoliai nedideli." Bet paveikslai parodo, kad namai, stotys, prieplaukos ir tiltai bombų sugurinti į trupinius. Tikrumoj, Anglija jau daug nukentėjo. Londonas daugiau sudaužytas, kaip bent kuris kitas miestas šiame kare. Sako, kad Londono baisenybės jau viršina Varšavos baisenybes. Ar Hitleris mano taip Angliją parblokšti, skandindamas laivus, degindamas miestus, prieplaukas, ardydamas susisiekimo kelius, žudydamas moteris, vaikus ir senelius, ar jis turi dar kitą kokį užpuolimo planą, tai ateitis parodys.

Anglija su pagalba Amerikos karo orlaivių ir medžiagų parodė kietą atsparumą. Anglijos orlaiviai dažnai pasiekia Berlyną. Tiesa, jie negali taip ilgai bombarduoti Berlyną, kaip vokiečiai bombarduoja Londoną, bet anglams Berlynas daug toliau, negu vokiečiams Londonas. Anglai bombarduoja ir kitus Vokietijos centrus, prieplaukas, net karo laivyno bazes. Bet kada Vokietija koncentruoja savo smūgius į mažą plotą, tik Angliją, vyriausiai Londoną ir prieplaukas, tai Anglija yra priversta bombarduoti ne vien Vokietijoj įvairius punktus, bet taip pat Norvegijoj, Danijoj, Holandijoj, Belgijoj, kur vokiečiai įsitaisė karo bazes prieš Angliją. Tuo kartu Anglija yra priversta vesti karą ir Afrikoj, Viduržemio Jūroj prieš Italijos karo jėgas. Visgi Anglija parodė kieto atsparumo. Vokietijos ir Italijos fašistai Anglijoj rado priešą daug gudresnį, stipresnį, geriau pasiruošusį, negu buvo Francija.

Teisybė, Anglija labai daug gauna karo reikmenų iš Amerikos. Prezidentas Rooseveltas jai pervedė 50 karo laivų. Anglija gavo ginklų ir amunicijos tiesiai iš Amerikos armijos sandėlių. Geriausi karo orlaiviai, kokius tik Amerika gali pagaminti, teikiami Anglijai. Iš Washingtono praneša, kad dabar Anglija kas mėnesis jau gauna iš Amerikos po 500 **naujų** karo orlaivių. Sakoma, kad greitai ji gaus po 1,000 į mėnesį laiko, o pabaigoj 1941 metų jau po 3,000 karo orlaivių. Amerikos valdžioj ir tuluose artimuose valdžiai rateliuose yra nustatymas visomis jėgomis remti Angliją, nes būk Anglija veda Amerikos karą.

Italijos fašistai, kurie tiek daug šūkavo apie savo karo laivyną, orlaivyną, armiją, pasirodė karo srityj prastai, kaip ir buvo laukta. Italijos armija nieko neparodė prieš Prancūziją, nors pastaroji jau buvo Vokietijos supliekta. Italijos orlaivynas niekur dar neatsižymėjo šioj kovoj. Italai lakūnai buvo "gabūs", tik Ethiopijos ir Ispanijos civilius žmones žudyti, bet kare jie yra bailiai. Italijos jūrinis laivynas, kuris yra naujas, pusėtinai didelis, kol kas prastai veikia Viduržemio Jūroj, jis ten negauna rodos su Anglijos karo laivynų, kuris, atrodo, yra mažesniame kiekyj, kaip Italijos laivynas. Tiesa, italams pavyko paimti Francijos ir Anglijos Somalilando kolonijas. Pirmąją jiems geruoju perleido, o anglų ten jėgų nebuvo užtektinai. Tiesa, jie jau įsiveržė į Aigiptą, pasivarė kiek pirmyn linkui Suezo Kanalo, bet jie tą atsiekė didele kaina ir įriasi labai lėtai. Ir neveltui jau eina kalbos, kad Italijai reikalinga bus Afrikoj ir Azijoj prieš anglų jėgas vokiečių pagalba.

Karas tartum vėl susilygiavo. Vienoj pusėj Vokietija ir Italija su pavergtais jų kraštais. Antroj pusėj Anglija su kieta Jungt. Valstijų pagalba. Ir atrodo, kad taip karas gali ilgai užsitęsti. Ilgas karo užtęsimas turėtų tvirtinti Anglijos jėgas. Vokietija dabar yra daug geresnėj ekonominėj padėtyj, kaip ji buvo karo pradžioj. Ji užėmė Lenkijos derlingus laukus ir juos įdirbo. Ji paveldėjo Holandiją, Daniją ir Norvegiją, iš kurių gauna daug maisto ir kitų žalių medžiagų. Ji apsupo Švediją ir sučiulpia jos visus maisto ir industrijos produktus. Ji valdo Belgiją ir Luxemburgą su tų kraštų metalais ir industriją. Ji naudojasi Francijos bazėmis karui prieš Angliją. Jai pasidavė Rumunija ne vien ekonominiai, bet ir politiniai. Jos padėtis pagerėjo. Bet tuo pat kartu ten reikia būti sargyboj, nes pavergtų kraštų gyventojų kiekis jau susilygiavo su Vokietijos gyventojų kiekiu. Nereikia manyti, kad pavergtų kraštų gyventojai miega ramiai. Jie laukia progos, kada galės atsikratyti fašistų priespaudos.

Greta to Italijos padėtis nėra viliojanti. Italijai stoka maisto, ji neturi metalų, anglies, žibalo ir daugelio kitų dalykų reikalingų karo vedimui ir žmonių gyvenimui. Tiesa, fašistai prie karo rengės. Jie tų dalykų iš kalno daug prisipirko, prisivežė, bet kaip ilgam užteks? Ilgas karas nėra Italijai naudingas. Italijos liaudis buvo Mussolinio apgauta įvairiais pažadais, kada jis puolė Ethiopiją, Ispaniją ir Albaniją. Liaudies reikalai nepagerėjo, bet vis blogėja. Italijos žmonės karšti. Karų istorijoj parodyta, kad jie greitai puola į nusiminimą, po bile karinio nepasisekimo. Su ta padėčia tenka skaitytis.

Ir štai kodėl vėl Hitleris ir Mussolinis, kaip du razbaininkai, susivažiavo į Brenerio tarpkalnę tartis. Jie tarėsi šarvuotame traukinyj. Niekas nežino, ką jie nutarė. Nieko po pasitarimo dar žymaus nepareiškė. Tiesa, kiek prieš tai, Italija, Vokietija ir Japonija pasirašė karinio, politinio ir ekonominio bendradarbiavimo sutartį. Bet tai nebuvo kokia naujiena. Italijos, Vokietijos ir Japonijos fašistai jau senai bendradarbiauja. Jau per metų metus jie vieni kitus remia, vieni kitiems pagelbsti. Pasirašymas jų sutarties, tai buvo daugiau tik politinis demonstravimas prieš Jungtines Valstijas—reikalavimas neremti Angliją. Bet Roosevelto Administracija nei kiek nesumažino Anglijai paramą, o dar daugiau ją padidino.

Po to Hitleris tarėsi su Ispanijos diktatorium generolu Franco, kuri Ispanijoj viešpatauti ne kas kitas pastatė, kaip Hitlerio ir Mussolinio durtuvai ir orlaivių bombos.

Tenka numatyti šie faktai: (1) Hitleriui nepavyko Angliją įveikti taip, kaip jis manė. (2) Mussoliniui nepavyko Viduržemio Jūroj įveikti Anglijos karo laivyną ir nugalėti Angliją Raudonųjų Jūsų baseine ir Suezo Kanalo srityje. (3) Anglijos ir Amerikos bendradarbiavimas padidėjo ir Amerikos pagalba pridavė Anglijai atsparumo. (4) Japonija yra žymiai užklimpus Chinijoj. Trijų fašistinių plėšikų viešas demonstravimas (jų sutartis) bendradarbiavimo nesulaikė Sovietų Sąjungos pagalbos Chinijai, o Amerikos Anglijai. (5) Japonijos imperialistų pasiryžimas pulti ant Rytų Indijos, Holandijos turtingų kolonijų ir paimti Indo-Chinus, Francijos kolonijas, suktiko griežtą atsparumą iš Amerikos pusės ir laikinai juos sulaikė nuo to. (6) Sovietų Sąjunga, kaip buvo, taip ir yra milžiniška jėga, bet ji laikosi kieto nesikišimo į karą. (7) Mažos neutrališkos valstybės priblokštos esamos padėties. Šveicarija pasiduoda Italijos ir Vokietijos įtakai. Balkanuose eina naujas persigrupavimas.

Šiose sąlygose, matyt, Vokietijos ir Italijos fašistai jieško naujų išeičių. Atrodo, kad bent šį rudenį ir žiemą vargiai jie galės rimtai užpulti Anglijos salas. Veikiausia jie jieško kelių į Afriką ir Artimus Rytus-Aziją, kur norėtų nuveikti anglus, paimti Suezo Kanalą, Mesopotamiją (Iraką), Egiptą ir Palestiną. Kol Italijos karo laivynas neįveikia anglų karo laivyną Viduržemio Jūroj, tai nelengva tą padaryti. Nelengva ir Italijos karo jėgas aprūpinti karo reikmenimis Ethiopijoj ir Libijoj—Afrikoj. Atrodo, kad Vokietijos ir Italijos fašistai jieško **sausžemio kelio** linkui tų Anglijos kolonijų.

Sausžemiu, arba veik sausžemiu galima pasiekti tik: (1) per Balkanus, Turkiją ir (2) per Ispaniją, Gibraltaro perlają ir Afrikoj Francijos kolonijas. Bet Balkanuose vargiai Hitleriui ir Mussoliniui pasiduos Bulgarija ir Turkija. Graikiją jie gal galėtų okupuoti, bet tas dar neatidaro sausžemiu kelio. Ir klausimas ar Sovietų Sąjunga tylės, jeigu Hitleris ir Mussolinis puls ant Bulgarijos ir Turkijos. Jugoslavija, atrodo, lošia dviveidę politiką, bet jos susiliejimas su fašistais jiems nieko nepagelbėtų.

Antras kelias per Ispaniją, Gibraltaro Perlają ir Francijos kolonijas Afrikoj sutinka mažiau politinių prieštaravimų. Ispanija pilnai priklauso nuo Hitlerio ir Mussolinio. Generolas Franco yra jų bernas. Francijoj buvę "demokratai" įkūrė fašistinę valstybės formą, atrėmė kelias anglų atakas ir eina girdai, kad

(Tąsa ant 5-to pusl.)

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas

Gerbiama Redakcija: Aš klausiu, gal jūs geriau žinote, ar mažna senus drabužius siųsti į Lietuvą? Arba ar Lietuvos valdžia priims? Aš norėčiau pasiųsti. O kaip rašėte, kad mažna siųsti Lietuvon pinigus, tai kokis dabar Lietuvos pinigų kursas? Ar už dolerį bus litais išmokama?

Prašau atsakyti per "Laisvę" arba laišku.

A. Gerbut.

Atsakymas

Kadangi dabar Europoje verda karas, tai su persiuntimu didesnių pundulių yra daug keblumo. Tačiau pasiteiraukite savo mieste pas American Express kompaniją. Jeigu priims, galėsite pasiųsti. Žinoma, kad Lietuvon siutiniai bus įleidžiami, jeigu tik kompanija sutiks persiųsti.

Kiek mums žinoma, Lietuvos lito kursas nėra pakeistas. Už dolerį išmokėdavo apie 10 litų. Kai siųsite, jums ant vietos pasakys, kiek jūsų giminės Lietuvoj gaus už dolerį. Ten, žinoma, išmoka litais.

LAISVĖ YOUTH SECTION

VYT. BACEVIČIUS — LITHUANIAN PERSONALITIES

FOR MANY YEARS Lithuanian artists, upon being recognized in the world, used to drop their Lithuanian pride and "adopt" Polish, Russian or Jewish nationality. It seemed that most of them were ashamed of their Lithuanian background, believing it had nothing to offer to their cultural work and art.

For this reason it was an extreme pleasure to meet some time ago Professor Vytautas Bacevičius, a foremost pianist who is proud and conscious of the contributions of Lithuania to music and art. He is now in America for a short stay and will do much to develop a proper appreciation and just evaluation of Lithuanian art.

The professor is a short man, about five feet five in height. He wears horn rimmed glasses, speaks quickly and nervously with short quick hand mannerisms and gives one the impression of nervous energy held under control that finds rest and fulfillment only in music.

Only thirty-five years of age, he already has an admirable background of musical accomplishment behind him that warrants one in saying that much can be expected for the future.

In 1928, at the age of 18, he graduated from the Conservatory of Paris among the leaders of the class as a pianist and composer.

Recognized in Europe

From that time on his career is marked by notable concerts in the principle cultural centers of Europe: Paris, Prague, Berlin, Copenhagen

VYTAUTAS BACEVIČIUS

and other cities.

Prof. Bacevičius is also well known and appreciated in Europe as a composer. His works have been published in leading music journals of Paris and Vienna.

Among his accomplishments we can mention the opera "Vaidilutė"; two concerts for piano and orchestra on Lithuanian themes; one symphony; a symphonic poem; ballets; suites and other works for piano and organ.

He is also a Professor of the National Conservatory in Lithuania.

In 1938 he was invited by Belgium to participate as a member of the Jury in the International Pianists Contest held in Brussels. He has also represented Lithuania's contribution to the musical world in a number of musical festivals held in London and Warsaw.

Decorated by a King

Because of exceptional musical ability Prof. Bacevičius was decorated by King Albert of Belgium and made a Cavalier of the Order of the Crown of King Leopold III.

South American Tours

For the past two years he has performed at piano recitals in the leading cities of South America.

The critical press of Argentina, Brasil and Uraguay has received him with enthusiasm. Concluding his tours in South America he left for the United States, where, by an unfortunate series of incidents, he was detained for three weeks before being admitted.

Entering the U.S.

A group of us visited him from time to time while his case was being settled by Washington.

Despite the enforced idleness and waste of precious time he was quite cheerful and optimistic, his only complaint being that he did not have the opportunity to practice on a piano.

Plans for Future

He will stay in America for six months, unless he decides to ask for an extension of time. When asked what his definite plans for the near future will be, he told us, "I will perform at a number of concerts and piano recitals in America. Of course, I shall always be glad to do my best to further an appreciation of Lithuanian contributions to music, and I will be more than glad to do what I can to help your cultural work among Lithuanians in America."

Professor Bacevičius is one of the leading artists that Lithuanians have produced. For that reason we are proud of him and of his work in America. To him we offer our fullest cooperation.

New Books For A.L.D.L.D.

BROOKLYN, N. Y. — The ALDLD, Lithuanian Literary Club, has just announced its "book dividends" for the year 1940 for English-reading members. Only those members can get this book dividend who have paid their $1.50 annual dues to the ALDLD.

This year's dividends are of particular interest because the value of most of the books exceeds the $1.50 membership dues. This is because the ALDLD has decided to expand the English-reading section of its membership.

Members with paid up dues can choose ONE of the following sets.

Set No. 1

"Three Ways of Modern Man"— by Harry Slochower. An analysis of contemporary trends of thought as exemplified in three famous novels: Sigrid Undset's "Kristin Lavransdatter"; Thomas Mann's "Magic Mountain"; and Nexo's "Pelle the Conqueror."

"Saulte to Spring" — Short stories by Meridel Le Suer. This book also contains the famous anthologized "Annunciation."

Set No. 2

"Jews Without Money" — by Michael Gold. Autobiographic short stories about life on the lower East Side of New York. Famous for its realism and intensity.

"Son of the People" — Biography of Maurice Thorez.

Set. No. 3

"The Illustrated World History," edited by Sir John Hammerton and Dr. Harry Elmer Barnes. A 1,152 page book containing 1,000 pictures. An outline of world history from the beginning of civilization to Munich.

Set No. 4

"Red Planes Fly East" —by Piotr Pavlenko. An historical novel containing 524 pages.

Persons not yet members of the ALDLD can also take advantage of this book dividend by sending in $1.50 to D. M. Sholomskas, 46 Ten Eyck Street.

They Ought To Know

Came the conscription bill and marriages hopped up by no less than 108% in New York, compared with last year.

The figures are authentic. They came from the jewelry trade journal, The Jewelers Circular-Keystone, which takes into account the sale of rings and such.

Mike O'Phone's "The Loudspeaker" arrived at the editor's desk too late to be included in this edition. It will be continued with this Friday's issue.

Armistice Dance By Cleveland

CLEVELAND, Ohio. — Well, folks, you have always wanted something different, something bigger, and something better. We always aim to please.

Show your colors and attend the ARMISTICE DANCE sponsored by the Cleveland LDS branches 201 and 227 on Saturday, November 9, 1940, at the Lithuanian Hall, 6835 Superior Ave. at 8 p.m.

Dance to the rhythms of the suave "Royal Ambassadors." Do the La Conga if you wish. Partake of the delicious beverages and food and spend an enjoyable evening for only 30c if tickets are bought in advance, and 35c if bought at the door. So with three cheers for the Red, the White and the Blue — let's have a big turnout.

—Acquila Bekevic.

Successful Educational

BALTIMORE, Md. — The B'more Lith Leaders LDS Club held a very successful and interesting Educational Meeting. Mildred Deltuva gave a report on the LDS Convention for the benefit of those who had not been at the previous monthly meeting of the BLL Club. A few others added to the report.

The meeting was held in Lithuanian. Of course us young folks made a few errors and slipped in a few English words with our Lithuanian, which made it a variety of mixed language.

We also had at the meeting a Lithuanian guest who fought for the Loyalists in the Spanish Civil War. He gave an interesting account of the war, saying that it was lost because the Loyalists lacked sufficient supplies and equipment with which to fight back the fascists.

Stulpinas told how he escaped from a Concentration Camp and how he was twice wounded and barely escaped death. He, and all the other volunteers, were men who were fighting for democracy. Their work and struggle has not been in vain for others will carry on the work they have started. He was an excellent speaker and the members were very much interested in his talk.

He also made a suggestion to the members that they start a club newspaper for the Baltimore Lithuanian Leaders. The members agreed and a vote was taken right there at the meeting to elect a committee which would arrange for the first edition. We decided to adopt the name of TERRAPIN for the newspaper.

The committee is Charles Jacobs, Ruth Paserskis, A. Jacobs (editor). The members thank the guest speaker and the meeting was adjourned. But alas! A party was held after the meeting at my house. Albert Jacobs supplied the music with his good "new" accordian and we all had a swell time.

Stuff About Great Neckers

After a short sojourn in to the depths of oblivion, I return again to jot down a few tidbits concerning that great village of Geat Neck.

On Saturday, October 19th, a "Ring Dance" was given by the IsLanDerS. The dance was fairly well-attended, and Georgie Kaye's orchestra proved quite worthy of the occasion. Everyone's spirits (or were they spirits?) were at their highest elevation.

Before I go any further, there is one thing I wish to say. I want to congratulate the "one-girl-committee" for working so energetically and industriously in putting the dance over. I've always been under the impression that when a dance is given, there usually are more than one person on the committee. However, this dance seems to have been an unusual one. All the responsibility and work was on the shoulders of one person. So, Albina, congratulations! If anyone made a success of this dance, you did it! Why can't there be more cooperative people in this world? Even the out of towners were helping out instead of the Great Neck gang. 'Tis a shame.

Naomi was very near-sighted Saturday evening. When it comes to pounding someone on the back, and calling them "Mitch," when that person is a total stranger—well, I don't know. Perhaps she was putting on the well-known act.

Fran and Rita, strange as it may seem, were not the great jitterbugs. What was the matter, girls?

A handful of representatives from Brooklyn came to the dance, but they sat in a corner all evening long. What was the matter? Did you forget how to dance?

Coincidence is a funny thing! Vito Zilinskas won the raffle last year, and he won again this year. It must be sheer luck! (Or is it?)

Who were the people who adjourned to Connie's house for a party, and then ended up bowling in Westbury? From all appearances. I gathered they had a good time. That is, if you call a sore finger having a good time.

By the way, who was the person who had to leave because of the inability to stand up? That's bad.

Also, don't forget the Concert and Dance being given by the Great Neck Chorus on November 3rd. I'll be seeing you!

"The Innocent Bysitter."

I hope that the Educational Meetings continue to be as interesting as this one. I know they will be.

—Alda Balsiutė.

--Ode in Times of Crisis--

By GENEVIEVE TAGGARD

Now in the fright of change when bombed towns vanish
In fountains of debris
We say to the stranger coming across the sea
Not here, not here, go elsewhere!
Here we keep
Bars up. Wall out the danger, tightly seal
The ports, the intake from the alien world we fear.

It is a time of many errors now.
And this the error of children when they feel
But cannot say their terror. To shut off the stream
In which we moved and still move, if we move.
The alien is the nation, nothing more or less.
How set ourselves at variance to prove
The alien is not the nation. And so end the dream.
Forbid our deep resources from whence we came,
and the very seed of greatness.
This is to do
Something like suicide; to choose
Sterility—forget the secret of our past
Which like a magnet drew
A wealth of men and women hopeward. And now to lose
In ignorant blindness what we might hold fast.

The fright of change, not readiness. Instead
Inside our wall we will today pursue
The man we call the alien, take his print,
Give him a taste of the thing from which he fled,
Suspicion him. And again we fail.
How shall we release his virtue, his good-will
If by such pressure we hold his life in jail?
The alien is the nation. Nothing else.
And so we fail and so we jail ourselves.
Landlocked, the stagnant stream.
So ends the dream.

O countrymen, are we working to undo
Our lusty strength, our once proud victory?
Yes, if by this fright we break our strength in two,
If we make of every man we jail the enemy.
If we make ourselves the jailer locked in jail.
Our laboring wills, our brave, too brave to fail
Remember this nation by millions believed to be
Great and of mighty forces born, and resolve to be free,
To continue and renew.

IT'S TRUE! By Wiley Padan

New York, N. Y.—"IT'S TRUE! that fans worry about their favorite stars—but Ann Sothern worries aboul her fans. So she is taking penmanhip lessons.

"One of the most unusual things about the star, who plays the title role in M-G-M's 'Gold Rush Maisie' is her handwriting. 'It's unusual because no one can understand it,' she explains.

"But in a few weeks that will be remedied—at least that's what the actress hopes. She has joined a correspondence course in penmanship and between scenes of the film keeps busy filling in pages with scrolls, circles and even straight lines.

"'The least I can do for my fans is to make my autograph legible,' sighs Ann," says Wiley Padan.

Where is the "One Third" Now?

In a current issue of Consumers' Guide, a publication issued by the Dept. of Agriculture, Miss Harriet Elliott, Consumers Supervisor on the National Defense Council, writes that some 45 million Americans are at present eating subminimal meals, and are living under sub-normal health conditions.

Asked for comment, President Roosevelt observed that he did not feel that that was an "immediate" issue of national defense. "Immediate" needs, he said, include only battleships and planes and bottlenecks in industry.

Aside from reminding the President of his now-forgotten "one third of a nation" speeches, we have recently unearthed a report made in the United States Senate in 1918 on the incredible incidence of disease in the Army camps of this country. This report covers one month's deaths from various diseases. Typical excerpts.

Camp Sevier, S. C., pneumonia — 175 cases—60 deaths; meningitis— 15 cases; measles — 2,000 cases.

Camp Bowie, Ft. Worth, Texas: pneumonia — 409 cases—41 deaths; measles—2,900 cases.

Camp Pike, Ark.: pneumonia—241 cases—57 deaths; meningitis— 21 deaths; measles — 2,100 cases.

We contend the health of Americans is an "immediate" issue of national defense. Nutrition today, no pneumonia tomorrow.

America, Please Comment

Last month, the War. Dept. decided to set up a division of Morale, with nine subdivisions in the nine corps areas of the U.S. Said War Department officials: "It is highly important to maintain good "morale" among the conscripts. Unless the conscripted men are "treated right," complaints in the form of letters to families and members of Congress will result and "the whole program will bog down."

Conscription publicity, therefore will stress baseball, football, and movie stars — not bayonets.

Someone should write a new Mother Goose rhyme for Adolph Hitler, inasmuch as London Bridge is NOT falling down.

"Democratic" Draft

Michigan reports clarify the extent to which this will be a "democratic" draft. Present personnel of the draft boards of Michigan include: 252 businessmen, 106 attorneys, 44 public officials, 34 farmers, 23 bankers, 13 educators, 14 newspaper executives, 7 physicians, 5 clergymen, 4 dentists, 3 or less each of social workers, engineers, YMCA secretaries, clerks, shop workers.

Added to this is the appointment to a local draft board of one I. T. Becker, scab-herder and strike-breaker extraordinary. AFL and CIO have joined in protest against the undemocratic selection of the boards.

Changing Scenes Among Lithuanian Americans

By WALTER KUBILIUS, Chairman, LMS

(Continued)

ON TWO ISSUES a great number of people are extremely sensitive: religion and politics. Touchiness on the latter was carried to such an extent that members of one group simply refused to go to any affair held by another. In fact, if you were seen to be active with someone who was alleged to be influential in some political group, you were immediately branded and henceforth, no matter what your views were you found yourself placed and typed.

As this happened to individuals, it also happened to groups and organizations. Choruses in the Lithuanian Art League (LMS) which were more liberal in thought and activity than other cultural groups were often so branded.

Choruses and clubs, whose main interest and activity was the perpetuation of Lithuanian culture, found that political flags were quickly attached to them and their aims. Numbers of young American people who were potential loyal and active members, dropped out because they were frightened by the political hatred and storm that was going on around them.

IN THIS WAY Lithuanian culture in America suffers. The deciding factor in any activity is too often not the question as to whether or not it is for the best interest of all concerned, but what the political opinions of the leading active people are.

A few concrete examples might help to understand the extent of the cheapness and vulgarity of political chicanery.

In 1939 the New York World's Fair corporation negotiated with large numbers of Lithuanian choruses for the purpose of holding a Lithuanian Day at the Fairgrounds in New York. Political viciousness entered when a group vowed to sabotage the Lithuanian Day if a number of Lithuanian choruses with whose alleged political views they disagreed were allowed to participate. The Lithuanian Day was held, **but without the participation of a large number of prominent Lithuanian choruses.** In 1940 a similar situation occurred.

Crises in the world and in our country bring crises in the activity of our Lithuanian organizations. The depression and attendant heightening of political consciousness brought out in sharper tones the antagonisms that exist among Lithuanians here.

An understanding of all this is necessary if we are to overcome the weaknesses of Lithuanian life in America.

IN 1940 LITHUANIA became a Soviet Republic.

The old regime under Smetona went the way of all flesh. People who formerly suffered in the concentration camps of Lithuania are now the heads of the government.

We cannot now go into the nature of the Soviet government. But we can tread on more familiar ground and discuss the opinions of the Lithuanian people and what the change has meant to Lithuanians here.

It can be said as a fact that the government of Smetona in Lithuania was a despotic dictatorship. The sympathy of influential groups in the old government with Nazi Germany are known to all. But what has been slurred over in the American press and by those Lithuanian groups and newspapers still sympathetic to Smetona, is the fact that the old government was a fascist dictatorship and that the people of Lithuania are glad to be rid of it.

To my knowledge the only popular American journal that has openly admitted this fact is the weekly magazine "Friday." Other publications have chosen to minimize its significance and to build up an imaginary hatred of the Soviets by the Lithuanians.

A great number of Lithuanians in America, knowing full well the nature of the dictatorship that Lithuania suffered under, were glad because of the change. Many of them had brothers and close friends who were jailed by the Smetona government for liberal views. Many of them received letters from families and friends in the old country telling of the difficulties, the taxation and the racketeering they suffered under.

The majority of them expressed the opinion with quiet relief that "now things will be better with the old folks in Lithuania."

But a proportion of the Lithuanians here, because of a mistaken understanding as to the nature of what happened, and because of ties and interests, political and otherwise, with the old government, greeted the change with extreme hatred and viciousness.

Many others, fearing that a change in USA-USSR relations would affect them adversely, went to an extreme in hating Soviet Russia; in that way, presumably, showing their "loyalty" to America.

Many of the newspapers indulged in bitter vituperation. Many columns were written intended to horrify and arouse the Lithuanian public in America. Faked news items were printed alleging that such and such a person was shot by the new Lithuanian government. Tales of horror, of frightful events, were whispered about in order to confuse Lith-Americans.

A number of Lithuanian radio stations here began a series of mud-slinging attacks filled with insults and abuse aimed at the new government and those persons in America who said that the change was one for the better.

In some cities political cheapness reached another low level, when many of those people tried to ignore the existence of a liberal sentiment by refusing to have anything to do with any group whatsoever that had in it some persons who disagreed with their views.

I know of a few cases where non-political groups have actually broken up because of "we or they" ultimatums. Rather let the cultural work smash than to cooperate with one political opponent in the group! **Stupid and ridiculous, of course, but it is this exact sentiment that is willing to allow millions of American young men to be murdered in war than to admit that peace and democracy are of greater value than destruction and dictatorship.**

Of course I, in writing of all this, feel as many of you do — a sense of deep shame and humility that such bitterness could exist. The Lithuanians in America are weak enough without petty hatred, defamation, insult and blind stupidity breaking and separating us.

What can be done to save our cultural activities from the smear of groups that seek to advance their own political interest and bias?

That is something that is up to every group, such as this, to find out for itself. The road can only be outlined:

Clarify your own ideas. What is your aim? Realize that the maintenance of culture is of far more importance than hair-rending and screaming individuals. Education is one way. Perseverance, dignity of reply, honesty in thought and action are others.

THE WORLD IS NOW engaged in a great war. Each day brings with it the knowledge that we have taken another step to barbarity and destruction.

Even as I say this there are forces within the United States itself that are working to move us, little by little, into war. Whether they will or not, whether marching music is to replace the songs many of us are accustomed to sing, well—it depends upon the people who make America, the Englishmen, the Germans, the French, Poles, Jews, and of course, the Lithuanians.

Lithuanian culture — the music, songs, dances I have mentioned before, are part of the civilization that is at stake in the next ten years. I don't know what those years will bring, but I think I can say this for you as well as for myself — we don't want to see those years destroy the things we have loved and enjoyed.

A piece of music can easily be burnt. A chorus will fail when its young men are shot down. A song will be forgotten when no one can sing.

One man alone can't stop a machine that is rolling upon him. One man alone can't put out the fire, stop the bullets and tear open the gags that are threatening Lithuanian culture in America.

But it is an encouraging thing to know that there are many men like them — and that there are many groups like this throughout this country of ours who want to see that our America does not become the happy hunting ground of war and destructon, a pawn in the squabbles of England and Germany.

Many men together, in clubs and choruses, in groups and unions, can do their part to stop the machine. Each hand and voice helps. Each hand and voice that prefers culture to destruction, peace to war, progress to retrogression — such hands and voices are needed.

I hope that you will all remember that in your activity to perpetuate a Lithuanian culture in a world where culture should not be a stranger.

Laiškai iš Lietuvos

Gerbiamieji Laisviečiai:—

Gera diena, kaip Jums einasi? Pas mane viskas gerai. Šiandien gavau laišką iš Lietuvos nuo savo brolio. Mano brolis yra mokytojas. Rodos, daugiau dešimts metų mokytojavo Smetonos valdžiai egzistuojant.

Aš norėčiau, kad šis mano brolio laiškas tilptų "Laisvėje".

Iš Essex gerų dienų visiems laisviečiams.

Viso geriausio,

Juozas Alexaitis,
Essex, Conn.

Laiškas

Mylimas Juozuk!

Aš esu Tave pasiilgęs ir šia proga širdingai sveikinu ir linkiu Tau viso gero. Senai nerašiau, nes paskutiniai mėnesiai ir net dienos viena už kitą įdomesnės, tad ir žinios, kol jos gali per laišką pas Tave ateiti, jau susensta. Matai, jau mes Socialistinės Sovietų Sąjungų Respublikų — SSSR piliečiai. Man rodos antrašas jau bus toks: "Lietuvos Socialistinių Tarybų Respublika."

Ar Jūs gaunat žinių iš Lietuvos? Mūsų "Tautos Vadas" Ant. Smetona — pabėgo, per 12 metų su savo Zose ir žentais laikęs valdžią ir dalinęs visokias malones savo žmonėms, išsigando liaudies darbo žmonių teismo ir žmogelis, pasigriebęs pinigų kiek jis galėjo, išbėgo Vokietijon.

Jau du mėnesiai kaip pas mus darbo žmonių valdžia, kuri dėka Raudonosios Armijos atnešė visiems tikrą lygybę. Tau gal būt norėtųsi daug kas žinot, bet matai, kad popieriukyje ne viskas taip lengva surašyt.

Žinoma, iš karto, atėjus Raudonąjai Armijai, visi kapitalistai, fabrikantai ir visi aukštieji valdininkai, kurie turėjo dvarus, miestuos milijoninius namus, kurie nieko nedirbo ir tik sau važinėjosi po užsienius — nusigando, kad jie negalės kitų darbu, kitų kruvinais uždirbtais litais naudotis; ir tie, kurie nesuskubo išbėgt užsienin, paleido po kraštą visokių gandų apie Raudonąją Armiją, apie Rusijos santvarką, kad ten badas, skurdas ir kt. Taipgi prasidėjo visokių gandų ir baimės skleidimas. Bet, sakau, praėjo daugiau kaip du mėnesiai, o darbo žmonių valdžia jau davė bedarbiams darbo, pakėlė dirbančiųjų atlyginimą, atidavė dvarų žemes tiem žmonėm, kurie ją dirba, atidarė kalėjimus, kur buvo kalinami žmonės už visų laisvę, pakėlė darbo našumą, o svarbiausia, davė visiem ko prieinamiausias sąlygas gydymuisi ir švietimuisi.

Pirmiau kaimo žmogus, jeigu dar nepasiturintis, galėjo ir mirt negalėdamas prisišaukt jokios pagalbos, šiandien jis yra nuvežamas ir stropiai gydomas. Pirmiau gabiausi neturtingųjų vaikai iš jaunų dienų skurdo prie bjaurių sąlygų darbo, šiandien jiem durys atviros į visas mokslo šakas. Per du mėnesiu raudonarmietis parodė savo žmoniškumą. Kie jų kur perėjo, jie nei veiksmu, nei žodžiu niekur nepažeidė nei jokios nuosavybės, priešingai, parodė visiems pagarbą ir aukštą moralumą.

Štai dėl ko mūsų visas kraštas tikrai nuoširdžiai pagerbė Didžiuosius Komunizmo Kūrėjus Leniną ir Staliną. Šiandien žmonės tiki, kad ši partija, Lenino-Stalino ideja laimės pasaulį.

Kitas mūsų tautai didelis laimėjimas tai tas, kad mūsų tautinius interesus Didžiojo Stalino Konstitucija tinkamai pagerbia ir per Lietuvos priėmimą į Didžiąją Sąjungą, grąžino Lietuvai lietuvių gyvenamas sritis. Šiandien Lietuvai nėra ko bijot germanų, kurie kitų tautų žmones laiko mėšlu ir kurie mus pravardžiavo rusiškom kiaulėm, šiandien mūsų sienas saugo Didžiosios S-gos draugai. Išnyko visoki plepalai ir baimė.

Pas mane, Juozuk, nieko naujo. Šiemet niekur nebuvom parvažiavę. Tiesa, aš per Petrą buvau namie, prigėrė Adomuko žmona Albina. Liko vaikas našlaitis, kurį ketu parsivežt pas save. Mūsų šeima šiuom kart sveika ir linki Tau laimės. Tad sudie, Juozuk, valio už darbo žmonių laimėjimą.

Bučiuoju,

A. Ambrazaitis.

1940-VIII-31 d.
Vileikiškis.

Rašo Baltrus Kaminskas,
St. Jasilioniui.

Rugsėjo 7, 1940

Mielas Drauge:

Prieš mėnesį laiko, rašiau tau laišką; nežinau, ar gausi, —dėl siautojančio karo gali ir žūti.

Manau, visi pas mus įvykiai yra jums žinomi iš spaudos. Kas įvyko ir kas vyksta, tas visa atitinka mano dvasiai. Esu labai patenkintas, kad sulaukiau ir savo akimis matau, kaip sklandžiai kuriasi naujoji tvarka Lietuvoj.

Yra, žinoma, ir nepatenkintų. Bet nesužiūrėsi visų davatkų ir suklerėjusių smetoninkų. Jie, kaip "skunkės", sulindę į urvus, stengiasi melų ir gandų nuodais teršti orą, bet budri Komunistų Partija, vedama išmintingos drg. Stalino politikos, nušluos juos.

Dabar labai būtų mums reikalingos jūsų knygos, jei tik galėtumėt atsiųsti: "Ar yra dievas?", "Kodėl aš netikiu į dievą?", "Kaip kunigai rūpinasi darbininkais"; reikėtų ir dainų lapelių, ir operečių, ir romanų: "Karalius Anglis", "Ugnyje" ir t. p. Matote, kaip dabar gerai, nebereikia mums Smetonos agentų bijoti! Dabartinis mūsų laimėjimas yra pasaulinio masto laimėjimas, nebejkainuojamas, nebeaprėpiamas.

Yra pas mus ir verkšlenančių. Mat, ne vienas prarado dvarelį, centrelį; darbininkai dirba tiktai sau, ponams nebeduoda; o patys ponai turi užsidirbti sau duoną.

Pas mus darbo liaudis vien tik džiaugsmo kupina. Dirba ramiausia savo paprastą darbą, stachanovietišku entuziazmu,—kuria sau laimingą rytojų. Taigi visiems amerikiečiams aš sakau: galite būti ramūs dėl mūsų, nes darbo liaudis artimoj ateityj susikurs sau gražų gyvenimą, jos daugiau niekas nebeskriaus ir nebevargins,—laisvės ragavę—vergais nebūsime!

Be to, mus saugo nenugalima Raudonoji Armija, ir šviečia Stalino konstitucija. Todėl pas mus dabar neperstojamai aidi šauksmai: Tegyvuoja Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika! Tegyvuoja mus išlaisvinus iš Smetonos vergijos Raudonoji Armija! Tegyvuoja Tarybų Sąjungos vyriausybė su drg. Molotovu priešakyje! Tegyvuoja išmintingasis didysis drg. Stalinas!

Sveikinu visus ir spaudžiu visiems dešinę. Dabar esu Tarybų Sąjungos pilietis,—pavydėkit man! Laukiu jūsų laiškų!

Baltrus Kaminskas,
Telišionys, Pakruojis,
Šiaulių apskr.

Pakirstas Dar Vienas Išnaudotojų Pelno Šaltinis

Kaunas. — Lietuvos TSR Laik. Aukščiausios Tarybos Prezidiumas rugsėjo 27 d. išleido įsakymą; 1. Nacionalizuoti visas privatines prekybos įmones, kurių metinė apyvarta siekia 150,000 litų ir daugiau, 2. Nacionalizuoti visus įmonių aktyvus kartu su trobesiais, kuriuose įmonė veikė, jei tie trobesiai buvo nacionalizuojamos įmonės savininko ar jo šeimos nario nuosavybė, o taip pat savininko arba jo šeimos asmenines bankines sąskaitas, jei nustatoma, kad visa tai įgyta iš įmonės pelno ar kapitalo. 3. Nacionalizavimą įvykdyti rugsėjo 27—29 dienomis.

Stambiosios prekybos nacionalizavimas sugriovė dar vieną Lietuvos buržuazijos tvirtovių. Tuo būdu Tarybų Lietuvoje panaikinta dar viena stambių dykaduonių kategorija, mitusių ir tukusių darbo liaudies sąskaiton. Privatinių prekybos įmonių nacionalizacija yra reikšminga dirbančiųjų klasių pergalė, atiduoti į proletariato rankas vieną rimčiausių ūkinių pozicijų krašte. Nuo šiol iš Lietuvos prekybinio aparato galutinai ir su šaknimis išrauta nešvari konkurencija, apgavikiška reklama, lupikiškų pelnų vaikymosi, klastingos machinacijos su kainomis, nesibaigiančios derybos, prekių falsifikacija ir visi kiti neišvengiami kapitalistinės prekybos palydovai, kurie prikemša kišenius prekybinių įmonių savininkams ir padeda išnaudojančioms klasėms apvaginěti darbo liaudį. Prekybos įmonių suvalstybinimas taip pat radikaliai pakeičia padėtį kovoje su spekuliacija, kuri iki šiol gana dažnai turėjo ištikimą padėjėją prekybos įmonės savininko asmenyje. Besaikiško pelno vaikydamiesi, savininkai dažnai mokėdavo apeiti įstatymą surasdami tam įvairiausius galimumus, ir vyriausybės bei partijos priemonės kovai prieš spekuliaciją dažnai atsimušdavo į savininko sabotažą ir suktybes, kurios kartais padarydavo neveiksmingus ir visai gerus sumanymus. Partija ir Tarybų Lietuvos vyriausybė planingai vykdo tolimesnį socializmo stiprinimą, masių gerovės kėlimą ir kapitalizmo likvidaciją. Likviduoti dvarai, žemė išdalinama darbo valstiečiams, nacionalizuotos kapitalizmo tvirtovės - bankai, darbininkų išnaudojimo lizdai-fabrikai ir įmonės paverstos socializmo statybos tvirtovėmis. Tik kapitalistinė prekyba, stambūs ūrmininkai iki šiol tebevarė biznius po senovei, nors ir buvo pristatyta šiokia tokia priežiūra. Nežiūrint didelių bausmių, spekuliacija tebebuvo gyva. Kaune, pavyzdžiui, buvo urmo sandėlių, priklausančių pavieniam asmenims arba jų grupėms, kur būta turto po kelis milijonus litų. Tie milžiniški turtai nebuvo uždirbti, bet sukrauti iš kapitalistinių kombinacijų, nuskriaudžiant šimtus tūkstančių žmonių, visa tai po centelį turėjo sudėti paprastasis darbo žmogus, kuris už įvairias prekes, kapitalistų naudai, visuomet turėjo gausiai permokėti. Dabar ir nuo šios išnaudojimo kategorijos darbo žmonės išvaduoti.

Pasidairius kad ir po Kauno prekybos įmones, turtingiausių ir puošniausių prekybos įmonių centras buvo Stalino prospektas. Aukso raidėmis blizga Muškatai, Šneideraitės, Lifšicai, Varšavčikai, Simonai, Vaintraubai, "Fru -Fru", kuri paskutiniu laiku darydavo net ligi 23-24 tūkstančių litų apyvartos per dieną. Tačiau puošniosios Stalino prospekto prekybos įmonės negali net iš tolo lygintis turtingumu su kai kuriomis senamiesčio prekybos įmonėmis. Kreivose ir siaurose senamiesčio gatvėse telkiasi ne tik Kauno, bet ir visos Lietuvos prekybinis centras. Čia tikrasis Kauno City. Vieno Chaimzono įmonė per metus darydavo apie 2-3 milijonus litų apyvartos. Kliačko manufaktūros sandėlyje prekių nemažiau, kaip už 3 milijonus litų, o metinė apyvarta, siekė keturis milijonus litų. Tačiau įmonės buhalteris atkakliai slepia, kiek įmonė duodavo pelno ir kaip darbininkai buvo atlyginami. Nemažiau iškalbingi firmų užrašai yra Lomasai, Romas, Soloveičikas, Lichtenšteinas, Šaiferis, Gutneris, Fridmanai ir tt. Kai kurios Vilniaus gatvės prekybos įmonės įsteigtos net pereito šimtmečio viduryje. Senamiestyje yra namų, kurie savo statyba primena net Bremeno, Liubeko ir Hamburgo Hanzos laikus. Visi šie biznieriai turėjo pakankamai priemonių iš anksto įspėti masių nuotaikos svyravimus, mokėjo masėse sukelti įvairiausias panikas ir kiekvienas toks nusisekęs eksperimentas jiems atnešdavo šimtus tūkstančių ir net milijonus gryno pelno. Tačiau šie apsukrūs biznieriai nė neužuodė, kad prekybos įmonių nacionalizacija ūmai užkirs kelią jų tolimesnėms machinacijoms. Nuo šiol Kauno, Vilniaus ir visos Tarybų Lietuvos prekybos įmonėse prasideda kitas prekybinis gyvenimas. Pagaliau prekyba bus priemonė kraštą aprūpinti reikalingomis prekėmis, bet ne pasipelnymo ir išnaudojimo šaltinis kelių turtingų biznierių saujelei.

Elta.

Anglų Karaliaus Atsišaukimas į Franciją

London.—Anglai supranta vadinamą Hitlerio ir Francijos "bendradarbiavimą dėl taikos" kaip francūzų valdžios sutikimą padėt Vokietijai kare prieš Angliją.

Anglijos karalius Jurgis pasiuntė atsišaukimo laišką Francijos ministeriui pirmininkui Petainui, prašydamas neremt Vokietijos karo prieš Angliją. Karalius sako, jeigu anglai laimės, tai jie dalinsis laimėjimais su Francija.

Sovietai Pirko Daug Puikiojo Gazolino iš Amerikos

San Francisco, Calif. — Sovietai per šešias paskutines savaites pirko daugį aukščiausios rūšies orlaivinio gazolino iš Jungtinių Valstijų. Už tai sumokėjo 23 milionus dolerių auksu. Dabar iš San Francisco išplauks Sovietų laivas "Batumi" su 50,000 bačkų tokio gazolino už $8,000,000 auksо.

Philadelphia, Pa.

"Naujosios Gadynės" No. 42 rašoma, kad ponas Grigaitis su Bagočium ir kitomis aukštomis ypatomis buvo nuvykę pas prezidentą Rooseveltą prašyti, kad jis paliuosuotų Lietuvos mužikus iš po bolševikų valdžios ir grąžintų juos lenkiškiems bajorams valdyti. Bet klausimas, ar tie mužikai sutiks grįžti prie lenkiškų bajorų? Aš manau, kad jie nesutiks su pono Grigaičio programa.

Ponas Grigaitis būtų daug geriau padaręs, jeigu, vieton važiuoti pas Rooseveltą, būtų važiavęs pas popiežių į Rymą ir pabučiavęs šventojo tėvo pančiaką, idant jis pasimelstų už paklydusius Lietuvos mužikus. Mat, tie Lietuvos mužikai visai neteko sarmatos: išvijo visus bajorus iš Lietuvos ir patys pasiėmė valdyti Lietuvą!

Artojas.

Chino, Japonų Pastumdėlio Kariuomenė Muša Japonus

Shanghai. — Kariuomenė Wang Ching-wei'o, Japonijos pastatyto chinam "valdovo", parsidavėlio chino, susprogdino du japonų traukinius su kareiviais ir sudegino kelis kaimus ir miestelius, kur japonai buvo apsistoję, Nankingo srityje. Įvyko smarkių mūšių tarp Japonijos pastumdėlio Ching-wei'o chiniškos armijos ir japonų kariuomenės.

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
Telefonas: Humboldt 2-7964
530 SUMMER AVENUE
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais

LeVANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVANDA—E. LeVANDA
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKERS
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

Lietuvių Kalbos Gramatika
SU ANGLIŠKAIS PAAIŠKINIMAIS—PRITAIKYTA AMERIKOS LIETUVIAMS
Sutaisė DR. D. PILKA
Gramatikoje pilnai išdėstyta visos kalbos dalys ir pagrindinės rašybos taisyklės—žodžių daryba, linksniavimas, asmenavimas, sintaksė, skyriamųjų ženklų nurodymas ir apie 1,500 veiksmažodžių angliškas žodynėlis.
Kaina $1.00 su prisiuntimu.
Agentams ir mokykloms duodama nuolaida. Reikalaukite pas
DR. D. PILKA, 528 Columbus Ave., Boston, Mass.

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. DEGUTIS, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
Brooklyn, N. Y.
Geral Patyrę Barberiai

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą.
Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon Street
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veseljom, krikštynom, kitkam.
231 BEDFORD AVE.,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone: EVergreen 8-9770

"LAISVĖS" VAJUS
GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Visų dienraščio "Laisvės" patriotų prašome tuojaus stoti į vajų gavimui naujų skaitytojų.

Vajus Prasideda 1 d. Spalių
Baigsis su 15 d. Lapkričio

Prašome visų "Laisvės" skaitytojų gauti savo dienraščiui nors po vieną naują skaitytoją.

PINIGINĖS DOVANOS KONTESTANTAM

1—$50; 2—$35; 3—$25; 4—$20; 5—$18; 6—$15; 7—$12; 8—$10; 9—$7; 10—$5.

Stokite į vajų tuojau, gaukite savo dienraščiui naujų skaitytojų ir gaukite sau vieną iš aukščiau nurodytų dovanų.

"Laisvės" kaina metams $5.50 ir pusei metų $3.00. Brooklyne metams $6.00, pusei metų $3.25.

Naujiems skaitytojams kainoje nuolaidos nėra. Nes viskam brangstant prisieis pakelti ir "Laisvės" kainą. Kurie užsisakys naujai ar atsinaujins ją laike vajaus, tiems per visus metus nebus pakelta prenumerata.

Prenumeratas ir mokestį siųskite šiuomi antrašu:

"LAISVĖ", 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Ar Jūsų Vaikai Perdaug Bovinasi?

Ar pameni, ką, šventėm atėjus, mes veikėme sename krašte? Kaip mes tų švenčių laukėme ir kaip jas sutikome? Ir ne tik per šventes mes linksminomės. Su paprasčiausiomis iškilmėmis gražiai ir linksmai praleidome laiką. Sutemai atėjus, kaip draugiškai mes sėdėdavome būreliais beklausydami senoviškų pasakų. Ar atsimeni, kaip dainavom, kaip šokom ant kiemo? Net šiandien tuos laikus atsimename. Atgal žiūrėdami į tą viską, mes gal per tankiai lyginame tas mūsų jaunystės dienas su mūsų vaikų dienomis.

Amerika tiki į sunkų darbą ir pilną atsidavimą poilsiui. Čia turime visokių pasilinksminimams ir žaidimams vietų—"Y's", susiedijos namų, visokių centrų, "tennis" kiemų, basebolės ir futbolės vietų ir daug kitų—vien tik žmogaus naudai. Turime judžių teatrus ir šokių svetaines. Milijonai dolerių kasmet praleidžiama šiose vietose. Kodėl? Todėl, kad amerikiečiai tiki, jog kiekvienam priklauso užtektinai liuoslaikio.

Dideliuose ir mažuose miestuose mažai darbo vaikai gali atlikti. Pat kūdikystėj mes juos išlepiname. Kaip jie pradeda vaikščioti, šnekėti, jie patys išmoksta kaip bovintis. Neužilgo mes juos siunčiame su visokiais reikalėliais pas draugus, į krautuvę, ir pan. Namuose jie tai vieną, tai kitą darbelį jau padirba.

Išmintingi amerikiečiai tiki, kad žaidimas lošia svarbią rolę vaiko gyvenime nuo pat mažens. Vaikas išmoksta, kaip vartoti savo muskulus. Jau išmoksta, kaip valdyti rankutes, išvysto protą, ir, virš visko, kaip su kitais vaikais apsieiti. Jeigu vaikai turi atlikti daug darbo namie ar kitur, nuo jų atimta tie puikūs patyrimai, prie kurių kiekvienas vaikas turi pilną teisę. Tinkamai užaugti vaikui žaidimas yra reikalingas.

Gal ne sykį tamsta susirūpinai apie kiek laiko vaikai praleidžia besibovindami, ir koks žaidimas jiems patinka. Būdamas tų metų, tamsta daug daugiau dirbai ir žaidimai buvo visai kitoki. Bet vistiek tamsta atvykai į šią šalį todėl, kad pageidavai kitokio gyvenimo, geresnio darbo, gražesnio namo ir t.t. Persikeldamas iš vienos šalies į kitą radai visai kitokį gyvenimą—nesakome, kad geresnį, nei nesakome, kad blogesnį, bet skirtingą. Basebolė, futbolė, šokiai ir kiti dalykai gal tamstai atrodo kvaili dalykai, bet jeigu šiandien sugrįžtume į seną kraštą, ten įvykusios permainos tamstai irgi nepatiktų, jau ir ten šitie žaidimai išsiplėtoję.

Ar kada nors atsisėdai su savo vaikais ir jiems papasakojai apie tai, kokius laikus tamsta turėjai jų metų būdamas? Pabandyk. Matysi, kaip jie rimtai klausys ir susidomės viskuom.

Svarbu tėvams negirti perdaug savo jaunystės dienų, kad praeityje viskas buvę geriau, negu šiandien. Tas tik pradės argumentų. Gražiai papasakokite, ką darėte senąme krašte, ir klauskite vaikų, ką jie čia veikia. Gal iš to vaikai ko nors gero išmoks. Ir gal tėvas geriaus supras savo vaikus.

Kartais vaikai keistai elgiasi. Jie atsiduoda svajonėms ir išmislina visokių ten nebūtų daiktų. Tos svajonės valdo jų žaidimą. Jie mano, kad esą didvyriai, piratai, šnipai, plėšikai, aktoriai, lėktuvai kare—kas tik juos veda prie stebūklingų darbų. Tėvams tas gal kvailai atrodo, bet ne vaikams. Juokus iš jų krėsti neapsimoka. Pasibarimas irgi neturės pasekmių. Bet kiton pusėn, jeigu jiems pavelinta svajoti apie tuos dalykus, ir jeigu tėvai juos biskį paragins, tai tuoj vaikams tas viskas nusibos ir jie patys susistos ir imsis už ko kito.

Gal teisybė, kad kai vaikai ištvirkę ir pikti pat jaunose dienose iš to visko išauga ir pasimaino į gerus, dorus užaugusius. Vistiek tėvams lengviaus apsidirbti su ištvirkimu jaunų vaikų, negu augusių.

Beveik visuose miestuose yra vietų, kur po vadu vaikai gali bovintis—žaidimo vietos, susiedijos namai, "Y's," skautų namai ir kitos vietos. Ar ragini tavo vaikus lankyti tas vietas? Jeigu jūsų apielinkėj tokių vietų nesiranda, gal su kitais galėsi pradėti apylinkinį centrą. Yra puikus dalykas vaikams.

Vaikai čia Amerikoj labai naturališkai išmoksta nekuriuos dalykus—imkime basebolę, nuo mažiausio iki seniausio, žmonės čia mėgsta, seka ir lošia jį. Tėvams vertėtų neužmušti vaikų interesą į žaidimą, nes jie jausis skirtingi nuo kitų vaikų. Galime sakyti, kad šios šalies vaikai, beveik visi, praleis visas savo dienas čia, tad jie turi jaustis kaip namie, ir daryti viską, kaip amerikiečiai daro. Geriaus supraskime savo vaikus.

C.C. for A. U.

Chinai Atkariavo Keturis Miestus nuo Japonų

Shanghai. — Chinų vyriausybė praneša, kad jie atkariavo miestą Liyang nuo japonų; tai svarbus strateginis miestas, 60 mylių į pietų rytus nuo Nankingo.

Jie taipgi puolė japonus Talingtou mieste, 10 mylių nuo Nankingo. Pietinėje Kwangsi provincijoje chinai atėmė tris miestelius iš japonų.

(**Tokio.** — Japonijos karininkai užginčija chinų laimėjimus Nankingo srityje.)

Nuskendo Didelis Japonų Submarinas Manevruose

Tokio. — Tik dabar japonų laivyno ministerija pranešė, kad laike manevru du mėnesiai atgal nuskendo didelis Japonijos submarinas ir su juom žuvo 12 oficierių ir apie 88 jūreivių. Submarinas buvo 1,638 tonų įtalpos.

Athenai. — Graikijos laivynas daro karinius manevrus.

RŪKAI PRIEŠ NAUJĄ AUDRĄ

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

buvusi Anglijos "draugė" Francija atsipirks nuo Vokietijos ir Italijos fašistų mažesne kaina, kada ji paskelbs Anglijai karą. Tame yra pamato. Ne veltui Anglijos premjeras Churchillas apeliavo į Francijos gyventojus per radio, kad jie būtų Anglijos prieteliais. Bet ir šis kelias susitinka su Gibraltaro Perlaja, kur yra galinga Anglijos tvirtuma, kur Italijos ir Vokietijos fašistai turės išlaikyti mūšį su Anglijos karo laivais, kitaip jie negalės Afriką pasiekti.

Atrodo, kad dabar galima laukti naujų karo staigmenų Ispanijos ir Gibraltaro srityje; arba Balkanų pussalyj ir Artimuose Rytuose—Turkijoj.

Tolimuose Rytuose karo eisena eis taip, kaip iki šiol.

Japonijos užpuolimas ant Rytų Indijos galėtų atvirai iššaukti karą su Jungtinėmis Valstijomis, arba, Jungtinių Valstijų įsivėlimas karan su Vokietija ir Italija galėtų Tolimuose Rytuose iššaukti Japonijos imperialistų karo žygius prieš Rytų-Indiją ir Amerikos kolonijas.

Bendrai tenka pasakyti, kad karo galo nesimato, kad jis grumoja dar naujas valstybes ir valstybėles apimti, dar su didesne jėga plėstis. Dabartiniai diplomatiniai manevrai, diktatorių ir diplomatų zyliojimai, spaudoj visoki prieštaraujanti pranešimai, tai yra dūmai prieš padidėjantį naują karo gaisrą.

Val. Sūnus.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

CLEVELAND, OHIO

Amerikos L. M. Kliubo narių susirinkimas įvyks ketvirtadienį, spalių 31 d., 8 v. v. 920 E. 79th St. Narės, malonėkite dalyvauti, nes turime svarbių dalykų aptarti. Kadangi rengiamės prie parengimo, tai reikės ir darbininkes išrinkti. Šis bus paskutinis susirinkimas prieš lošimą. — M. Račkaitienė, Sekr.

(255-257)

WORCESTER, MASS.

....Spalio 30 dieną, 1940 m., 29 Endicott St., įvyks Aido Choro Halloween parė. Merginos atsiveskite savo draugus, o vaikinai—drauges. Bus užkandžių, taipgi ir šokių iki vėlumos vakaro.

(254-256)

Lietuvių Kūro Kompanija

ĮDEDAME MASTER-KRAFT OIL BURNERS
Į JŪSŲ SENĄ AR NAUJĄ ŠILDYTUVĄ
(Steam Boiler)

Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.

TRU-EMBER FUEL CO., INC.
485 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

BAR ir GRILL
LIETUVIŲ RESTAURANAS
Įdomiai įpuošta lietuviška aludė ant Grand Street
Rheingold extra Dry Alus.
Didelis pasirinkimas visokių Vynų ir Degtinės
Turime ir kambarių pernakvot arba savaitiniai išrandavot
JOSEPH ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave., tuvių, kitokių grupių ir pavienių stočių BMT Line
Tel.: Glenmore 5-6191

NOTARY PUBLIC

Telephone STagg 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

SKELBKITĖS "LAISVĖJE"

Office Phone EVergreen 4-6971 Inside Phone EVergreen 4-6485
FLUSHING
Russian & Turkish Baths, Inc.
29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.

OPEN DAY and NIGHT
Managed by
RHEA TEITELBAUM
Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.

Admission 50c., day & night, Saturday night 75c.
SPECIAL RATES PER WEEK
LAIDIES' DAYS: Mon. and Tues. from 12 a.m. to 11 p.m. After 11 p.m. for gents
GENTS' DAYS: Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

VARPO KEPTUVĖ
36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senviečiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.
Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.
VARPAS BAKERY 36-40 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

Manhattan Liquor Store
DABAR YRA
LIKERIŲ KARE
Mes išstojome su žemiausiomis kainomis, kokias tik begalima suteikti savo kostumeriams
Kainos ant visų garsiųjų rūšių yra taip žemos kaip dar nebuvo nuo atšaukimo prohibicijos
Štai yra keletas iš daugelio rūšių:

GOLDEN WEDDING
SCHENLEY RED LABEL
THREE FEATHERS
SCHENLEY BLACK LABEL
WILSON
CALVERT RESERVE
CALVERT SPECIAL
GREEN RIVER
OLD OVERHOLT
MT. VERNON
GIBSON
OLD MR. BOSTON PINCH
CARSTAIRS
SEAGRAM
SEAGRAM VO
CANADIAN CLUB
Mes esame žinomi, kaipo patikimiausia likerių pirkimui krautuvė, ir todėl darome didžiausią biznį Brooklyne
Ateikite ir Persitikrinkite
Sunday Farm Brand Whiskey $1.39 už kvortą
MANHATTAN LIQUOR STORE
264 Grand St., cor. Roebling Street, License L-886 Brooklyn N. Y.
Kainos gali būt pakeičiamos be pranešimo
Mes pasiliekam teisę limituoti kiekį

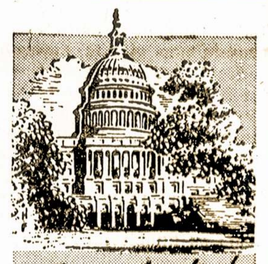

PRESIDENT $45.00
21 jewels

CO-ED 17 jewels $24.75
GODDESS of TIME 17 jewels $33.75
Bulova
ROBERT LIPTON
Jeweler : : Įsteigta 1892
701 GRAND STREET
Tarpe Graham & Manhattan Aves.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-2173

KAIP PASILAIKYT SVEIKU
Kraujo, Odos ir Nervų Ligos, Abelnas Silpnumas, Chroniški Skauduliai, Skilvio ir Mėšlažarnės ligos, Chroniški Reumatiški Nesveikumai, Nosies, Gerklės ir Plaučių Ligos, Inkstų, Pūslės Nesveikumai ir kitos Chroniškos Ligos Vyrų ir Moterų sekmingai gydoma Moderniškais būdais. Kreipkitės į Dr. Zins, kad išaiškintų jūsų nesveikumą.
Kraujo Tyrimai — Šlapumo Tyrimai — X-Rays
Prieinamos Kainos. Atlyginimas Pagal Jūsų Išgalę.
IŠTYRIMAI DOVANAI
DR. L. ZINS
(Virš 28 metų Privatinės ir Ligoninėje Praktikos)
110 East 16 St., New York
Tarp Union Square ir Irving Place
Valandos: 9 A. M.—8 P. M.; Sekmadieniais: 9 A. M.—2 P. M.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Iš Keturių Tautų Konferencijos

Pereitą sekmadienį, Estų Kliubo salėj, 2061 Lexington Ave., New Yorke, įvyko 4-rių Pabaltijo tautų organizacijų bendra konferencija, kurioj dalyvavo virš poros desėtkų lietuvių, latvių, estų ir suomių organizacijų delegatų ir grupė svečių-tėmytojų, viso apie 40 asmenų. Lietuvių dalyvavo 11 delegatų ir keleta svečių, atstovavo 8 organizacijas. Pirmininkavo Heikkinen, suomis.

Įvadą diskusijoms - pranešimą padarė A. Bimba, pažymėdamas šios konferencijos tikslą ir galimybes kooperuoti kultūrinėj dirvoj. Nemažas skaičius delegatų ėmė dalyvumą diskusijose. Prieita prie sekamų išvadų:

1. Sutverta Baltiko Kultūrinė Taryba, į kurią ant vietos išrinkta po 3 atstovus nuo visų 4 grupių.

2. Nutarta prie pirmos progos surengti didžiulį koncertą, į jį įtraukiant visų 4 tautų menines jėgas.

3. Suruošti masinį mitingą bendriems šių keturių grupių reikalams nušviesti.

4. Pasiūlyti savo nacionalėms organizacijoms užmegst tokius ryšius nacionale papėde.

5. Iškelt sumanymą, kad kitos apylinkės irgi sušauktų panašias konferencijas tikslu sueiti į artimesnę pažintį ir veiklą.

Konferencijos išrinktajai tarybai pavesta įvykdyti tarimus ir tikimasi, kad už dienos kitos iš jos išgirsime smulkmeningus planus veikimui ir delegatai savo organizacijų susirinkimuose jau pateiks daugiau žinių. Rep.

Amteris Smerkė Rooseveltą dėl Atakos ant K. P.

Amteris, N. Y. komunistų kandidatas į J. V. senatorius kaltino abu "prezidentą Rooseveltą ir Demokratų Partijos bosą Flynn" kaipo tiesioginiai atsakomingus dėl "vajaus prašalint komunistų kandidatus nuo baloto New Yorko valstijoj."

Kaltina Tammanietį Neteisėtai Naudojant Darbo Partijos Emblemą ir Vardą

Alfred L. Tanz, Am. Darbo Partijos advokatas New Yorko apskrityje (County), pareiškė, kad M. Michael Edelstein, Tammanės kandidatas į kongresmanus 14-me kongresiniame distrikte, N. Y., papildė rinkiminę suktybę naudodamas Am. Darbo Partijos vardą ir ženklą savo kampanijoj. Tanz užvedė bylą teismo keliu uždrausti neteisėtą dangstymąsi su Am. Darbo Partija neturint jos oficialio užgyrimo.

Oficialiu Am. Darbo Partijos kandidatu 14-me kongresiniame distrikte yra Samuel Burt.

Darbo Partijos advokatas sako, kad Mr. Edelstein sužiniai suokalbiavęs su diskreditуotais ir nominacijose pralaimėjusiais buvusiais Am. Darbo Partijos nariais panaudot Am. Darbo Partijos vardą ir simbolį, nors New Yorko valstijos rinkiminiai įstatymai griežtai uždraudžia vartot partijos vardą ar simbolį nominacijose pralaimėjusiai partinei sekcijai.

Pareiškė "Nepasitikįs" Partijomis

Lewis Merrill, Ofisų ir Profesionalų Darbininkų Unijos, CIO, prezidentas, pareiškime spaudai pereitą sekmadienį pareiškė, kad jis nepasitikįs nei katros partijos programai, kas liečia Roosevelto ir Willkio kandidatūrą, nežiūrint, kad Lewis ir užgyrė Willkie.

Jis pareiškė, kad jis tačiau širdingai rems kaip rėmęs John L. Lewis'o vadovybę, nors jis pasireiškė skirtingai nuo jo unijos. Ofisų ir Prof. Darbininkų Unijos konvencija, įvykusi šiais metais, nematė galimybių užgirti nei vieno nei antro prezidentinių kandidatų.

Jis pakartojo, kad jo nusistatymas neturi būt skerspaine lokalams pasisakyt už bile kurį kandidatą, jeigu jie mano, kad kuris už kitą ar trečią geriau patarnautų darbininkų interesams.

Unijų Viršininkai Reikalavo Neduot Darbo Kontraktų Įstatų Laužytojams

New Yorko Am. Darbo Federacijos unijų 721 žymūs viršininkai pasirašė peticiją, protestuojančią prieš valdžios davimą darbo kontraktų toms korporacijoms, kurios laužo darbo įstatymus.

Peticija buvo pasiųsta prezidentui Rooseveltui ir darbo komisionieriui Sidney Hillmanui. Peticijoj ragina prezidentą išleist "pildomąjį įsakymą, kuriuomi visi valdžios išduodami kontraktai būtų pažymėti, kad kontraktorius neturi būt sulaužęs jokio punkto federaliame darbo įstatyme." Ji taip pat reikalauja, kad Nacionalė Apsigynimo Patarėjų Komisija ir jos komisionierius Hillmanas "imtųsi žingsnių užtikrint, kad vėliausias Komisijos pareškimas neduot darbo įstatymų laužytojams ilgiau nesiliktų negyva raide."

Peticiją sumanė Bildingų Amatų Unijų Press (spauda) ir Amatinių Unijų Rekordas, vietiniai AF of L unijas aptarnaują laikraščiai, po to, kaip generalis prokuroras Jackson ir komisionierius Hillman paskelbė atkeitimą savo politikos, kuriuo buvo pasakyta, kad valdžia nebeduos anti kontraktų darbo įstatymų laužytojams.

Moterų Nepaprastas Vakaras 31-mą

Lietuvių Moterų Apšvietos Kliubas laiko savo reguliarius susirinkimus trečią ketvirtadienį kiekvieno mėnesio, bet šį mėnesį, priaugus 5-tam ketvirtadieniui ir dėlto esant liuosam nuo visokių pareigų, nusitarė turėt mezginių-siuvinių ir šiaip prašmatnybių vakarą. Žinoma, bus ir kalbų, nes be to negalima apsieiti bile kokiame susirinkime.

Narės, įdomaujančios minėtais darbais, taipgi ir ne narės, norinčios artimesnių pažinčių su kliubietėmis ir jų veikla prašomos atsilankyti.

Pradžia, kaip paprastai, 8 val. vakaro. Įėjimas nemokamas. Bus "Laisvės" salėj.

N.

Įspūdžiai iš Ateiviams Ginti Konferencijos

Konferencija įvyko spalių 19 d., Hotel Edison, New York City. Delegatų ir tėmytojų-svečių dalyvavo apie 500 iš įvairių bažnytinių, politinių ir kitų organizacijų, amatų ir mokytojų unijų. Oficialiai delegatai atstovavo apie pusę miliono organizuotų darbininkų, biznierių ir profesionalų.

Klausant raportų ateivių teisių gynimo komiteto narių pamatai, kas dedasi mūsų šalyje. Joj buvo ramu iki šioliai, dabargi matome, kaip dedamos didelės pastangos įtraukti mūsų šalį į Europinį karą. Kadangi Amerikos darbo žmonės ir profesionalai 90 nuoš. karui priešingi, reakcionieriai, karo rengėjai skaldo vienybę tarpe žmonių žiauriausiomis priemonėmis. Jie pasivadina šalies patriotais, tikraisiais amerikonais, bet, kaip nurodinėjo kalbėtojai, tai po maska patriotizmo ir šimto procentų amerikonizmo slepiasi Amerikos šalies pardavystė. Kad tą pateisinti, reikia pulti ateivius, registruoti juos, nutraukti pirštų antspaudas, kaip kokių kriminalistų. Jieškoti pas paprasčiausius darabininkus 5-tos kolumnos, kuri šalį galinti parduoti. Tai ar reikia didesnio pasityčiojimo iš darbo žmonių, tokioj šalyje, kur sakoma—lygus žmogus žmogui, laisva ir demokratiška šalis.

Ateivių registracija ir jaunų vyrų verstinas ėmimas į kariuomenę iškelia naujų problemų. Tėvai yra išdirbę įvairiose kompanijose po daugelį metų, nuo jaunystės iki paseno, amatininkais, inžinieriais ir paprastais darbininkais. Išauklėjo sūnus. Tėvas užsiregistravo nepilietis, nėra darbo nepiliečiams. Negali gauti nei miesto duodamos pašalpos. Sūnus pilietis dirba, paims kariuomenėn, kas tada tėvus maitins? Turi gyvi žengti į grabą ir mirti. Ateivių teisių gynimo komitetas deda pastangas pagelbėti, išgauti pilietybės popieras tūkstančiams, kuriuos reakcija puola ir nori ištremti iš šios šalies, komitetas apgina juos.

Amerika — ateivių šalis, čia suvažiavo iš visur. Žmonės, kurie bėgo iš tų šalių, kur neapkentė slėgimo religinės priespaudos, stambiųjų dvarininkų ir pirklių vergijos. Net patys Liberty Stovylą atvežė iš Francijos. Tikrieji amerikonai, visiems čia gyvenantiems žinoma, buvo indijonai. Tai nežiūrint, ar kelinta gentkartė yra čia gimę, ar neseniai atvažiavę legaliai į šią šalį turi turėti lygias teises naudotis tos šalies demokratinėmis teisėmis, kurios darytos lygiomis visiems pirmųjų čia atkeliavusių žmonių.

J. V. kongresmano Vito Marcantonio pasakyta smarki prakalba. Tokių žmonių kalba pakelia ūpą pas kiekvieną. Tokią aukštą vietą užima valdžioje, o stovi kaip akmuo už darbo žmonių, smulkių biznierių ir profesionalų reikalus.

Pirmuose žodžiuose savoj kalboj sakė: Turiu už garbę atstovauti tokią skaitlingą ir kovingą organizaciją ir būti josios pirmininku (Tarptautinį Darbininkų Apsigynimą).

Pabaigoj sakė: Mūsų visos rezoliucijos nieko nereikš, kol Amerikos liaudis nesudaužys karo rengėjų mašinos, kuri gimdo karus.

Jurgis Kuraitis,
LLD 1 kp. Delegatas.

Šiemet dadėta 139 nauji rinkimų distriktai, kad aptarnaut padaugėjusį skaičių balsuotojų. Viso šiemet bus 4,051 distriktas visame mieste.

Vargai Mažųjų Mėsos Krautuvių

Sueinu užvakar vieną lietuvį mėsos krautuvės savininką. Žmogus lyg nusiminęs. Klausiu: —Kaip biznis? Atsako: —Nekaip. Olseliai baisiai brangina mėsą mums, smulkiems pardavinėtojams.

—Ar tikėsite,—tęsia krautuvininkas,—jog šiandien aš turėjau trimis centais pigiau pardavinėt svarą vienos mėsos, negu pats olselyje mokėjau? Man ta mėsa kaštavo po 38 centus svaras. Bet kasdieniniai žmonės negali taip brangiai mokėt; tai aš tos pačios mėsos svarą turiu pardavinėt po 35 centus.

—Bet kaip jūs galite išsilaikyti biznyje, už brangiau perkant, o už pigiau parduodant?—užklausiau aš bučerį.

—Pasitaiko taip, — aiškino jis,—kad kitų rūšių mėsa dar netaip olseliuose pabranginta, ir šią mėsą parduodant, lieka mums centas kitas uždarbio nuo svaro; tai šie centai mus išgelbėja.

Kitas Bučeris Nurodė Brangenybės Priežastį

Pamaniau, gal tas lietuvis perdaug nusiskundžia silpnu bizniu. Bet štai vakar rytą kavinėje sutinku pažįstamą kitatautį bučerį; tas ir dejuoja:

—Už svarą vidutinės jautienos moku olselyje 36 centus; su tuom eina kaulai, plėvės, riebalai ir viskas. Po kiek tad aš turėčiau imt už svarą apvalytos jautienos, kad uždirbt? Bet tada vidutinė šeimininkė neįpirktų šios mėsos.

—Kame gi dalykas, kad skerdyklos ir olseliai taip varijotiškai kelia jautienos kainas?—klausiu aš.

—Štai kaip yra, kaimyne,—atsako man svetimtautis bučeris: —Daugybė ir daugybė mėsos dabar išvežama į Angliją, o ypač jautienos; ot kas taip išpučia jos kainas. Aš pats anksti šį rytą mačiau stovinčius prieplaukoje tris Anglijos laivus tiek prikrautus mėsos, kad nuo laivo viršaus iki vandens telieka tik trejetas sprindžių. Ir taip kasdien.

—J. K.

Sulaikė Deportavimą Harlemo Šeimos

Labdarystės Departmentas buvo pasišovęs atimt pašalpą iš Harvey Daniels šeimynos jos išsiuntimu į Washingtoną, kur šeima kada nors gyvenusi, bet dėka susiedijos sąjudžiui ir protestams deportacija bent laikinai atidėta. Harlemo komunistų sekcija vadovauja kampanijai išgauti šeimai daugiau pašalpos ir galutinai apsaugot nuo deportacijos.

Tragiška Padėtis

Šeima pergyvena tragišką laikotarpį. Tik šiomis dienomis žiurkė, kokių pilni biednuomenės kvartalai, Harleme, įkando kūdikį. Nesant geros medikališkos pagalbos, nuo žiurkės užkrėtimo kūdikis mirė. Ir kada šeima susirūpinus, kuo palaidos kūdikį, Labdarybės Dep-tas atėjo su įsakymu atimt pašalpą ir išdeportuoti, nors ten taipgi niekas jų nelaukia, skurdo vejami išvyko.

Šeimai gelbėt šaukia masinį mitingą spalių 29-tos vakarą, 150 W. 138th St., Harleme.

Prelekcijos apie Sveikatą

Sveikatos Dep-to duodamos veltui sveikatos prelekcijos, anglų kalboj, spalių 29-tą bus sekamose vietose:

Brooklyne: 184 Fourth Avenue, 2 val. po piet; 207 Manhattan Ave. 8:30 val. vakaro; 357 9th St., 8 v. vakaro.

Manhattan: 62 W. 45th St., 10 val. ryto; 262 Madison Ave., 12:30 per pietus. 23 Lexington Ave., 8:45 v. vakaro; 177th St. ir St. Nicholas Ave., 9 v. vak.; 1 Columbus Ave., 9 v. vakaro.

Rinkiminiai Mitingai New Yorko Mieste

Spalių 29-tą bus eilė rinkiminių masinių mitingų atviramе ore ir salėse. Tarpe žymiųjų, su paskilbusiais senatoriniais ir kongresiniais kandidatais kalbėtojais bus sekami:

Per pietus, New Yorko Universiteto symposiume, Washington Square, viena iš kalbėtojų bus Elizabeth Gurley Flynn, New Yorko valstijos komunistų kandidatė į kongresmanus-at-large.

Po pietų 1:30 Flynn kalbės Kampanijos Komiteto Moterų Divizijos suruoštame mitinge prie Kingsbridge ir Morris Ave.

Vakare renglamame masiniame mitinge, Renaissance Casino, 150 W. 138th St., N. Y., kalbės Israel Amter, N. Y. valstijos komunistų kandidatas į Jungtinių Valstijų senatorius, taipgi kalbės A. W. Berry, negras vadas Harleme.

Vakaro 10:45 iš radio stoties WOR kalbės Earl Browderis, kom. kandidatas į J. V. prezidentus.

Liuteriečiai Ruošia Šaunią Vakarienę

Martin Luther'io Draugija ruošia šaunią vakarienę šio šeštadienio vakarą, Pil. Kliubo salėj. Į ją kviečia visus brooklyniečius ir apylinkių lietuvius. Kaip paprastai, liuteriečių vakarienėje bus gerų valgių ir gėrimų, taipgi šokiai. Bilietas $1.50 asmeniui. Pradžia 7:30 vakaro.

PARDAVIMAI

Parsiduoda 42 akrų ūkė, 20 akrų dirbamos, 10 akrų miško, kita — ganykla. Yra 12 kambarių namas, elektra ir telefonas; mūrinis tvartas, 8 melžiamos karvės, 5 priaugančios, 1 geras arklys, elektrinis pieno šaldytuvas, 30 tonų šieno ir visi reikalingi įrankiai žemės apdirbimui. Ūkė randasi 1½ m. nuo miesto, ant valstijos kelio. Sutinku mainyti ir ant namo mieste, jeigu būtų Worcesteryje. Kaina $5,000. Priežastis pardavimo yra, kad vyras mirė, sūnus gavo valdžios darbą, tai vienai moterei sunku užlaikyti. Mrs. Paulina Grenevich, Hillsville Spencer, Mass. (255-257)

Parsiduoda restauranas, "Paramount Coffee Pot," 216 Broadway, Brooklyn, N. Y. Kaina labai prieinama. Kreipkitės ant vietos, savininkas visada būna.

(254-6)

N. Y. Pasaulio Paroda Užsidarė

Pereitą sekmadienį buvo paskutinė diena Pasaulio Parodos New Yorke. Per visą dieną turėta daugis iškilmingų ceremonijų ir šiaip įdomybių, tad daugelis newyorkiečių ten praleido dieną nuo ankstybo ryto iki pusiaunakčio, atsisveikindami su tuo įdomiu dvimetiniu teatrų teatru ir parodų paroda.

Paskutinę dieną parodą atlankė 537,952 žmonės, daugiausia, negu bent kada viena diena.

Viso parodą atlankė 44,932,534. Iš tų 25,817,265 atlankė pernai, o 19,115,269 šiemet.

S. Garcia, apie šimtui žmonių matant, mirtinai susmaigė nuo jo atsiskyrusią žmoną, sutikęs ją Stuyvesant Parke, N. Y. pereitą sekmadienį.

RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja vienas kambarys moterei arba merginai. Gera transportacija. Dėl daugiau informacijų kreipkitės— Mrs. Stankevicz, 1513 Jefferson Ave., Brooklyn, N. Y.

(254-6)

RAUMENŲ SKAUDĖJIMAI GREITAI PALENGVINAMI

Nekentėkite bereikalingai raumenų skaudėjimų. Tūkstančiai žmonių pasiekė nepaprastą palengvinimą reumatiškų skausmų, strėnų raumenų skaudėjimų, išsinarinimų ir šiaip raumenų skaudėjimų vien išsitrindami su Pain-Expelleriu. Šis sensacingas linimentas ūmai suteikia laukiamą palengvinimą. Virš 17 milijonų bonkučių jau išparduota. Todėl neatidėliodami nusipirkite ir jūs bonkutę Pain-Expellerio. Reikalaukite Pain-Expellerio su inkaru ant dėžutės.

152

F. W. SHALINS
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto
Tel. Virginia 7-4499

Mateušas Simonavičius
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterims. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.

426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Elokas nuo Hewes eleveiterio stoties Tel. Evergreen 4-9508

Lietuvių Rakandų Krautuvė
Parduodame įvairius rakandus labai nužemintomis kainomis. Pasirinkimas didelis.
Bedroom and Parlor Sets, Studio Couches, Kitchen Sets, Dinette Sets, Matrasai ir Springsai
GRAND CHAIR CORPORATION
LIETUVIAI RAKANDŲ IŠDIRBĖJAI
PETRAITIENĖ ir SŪNAI, Biznio Vedėjai
409 ir 436 Grand St. Tel. EV. 7-8451 Brooklyn, N. Y.

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St. — Brooklyn — "Laisvės" Name
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.
ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĖLAI VAKARO
Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir šaltų.

"LAISVĖS" KONCERTAS
BROOKLYNE
Tuojau įsigykite įžangos bilietus, užsitikrinkite sau sėdynę, nes sėdynės rezervuotos.
Nedėlioj, Lapkričio 10 (November)

BIRUTA RAMOŠKAITĖ
Sopranas, dainuos šiame koncerte

Įžanga Koncertui
50c., 75c., $1.00
Vien tik šokiams
Įžanga 40c

Puiki programa
Ryt dienos "Laisvėje" tilps ištisa programa.
Po Koncerto
BUS ŠOKIAI

BUS BROOKLYN LABOR LYCEUM
949 WILLOUGHBY AVENUE BROOKLYN, N. Y.

"Laisvės" Koncerte Amerikos Lietuviai Turės Progą Išgirsti Kompozitorių ir Genijų Pianistą Vytautą Bacevičių